

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 12 NOVEMBER 2024

Vergaderzaal 5

1. Verduurzamen gemeentelijk maatschappelijk vastgoed - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Struijk
Raadsgriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. De Boer (Op Ons Eiland)
Dhr. Damen (PvdA)
Mevr. Dijkstra (Gewoon Dordt)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Mevr. Nieuwland-van den Bosse (CU/SGP)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Van Pelt (Forum voor Democratie)
Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Overige aanwezigen:

Dhr. Bos (strategisch adviseur vastgoed)
Dhr. Van Brakel (teamleider vastgoed)

Portefeuillehouders: wethouder T. de Jonge

De voorzitter: Goedenavond, beste mensen. Wij zijn hier bijeen om het raadsvoorstel verduurzamen gemeentelijk vastgoed met elkaar te bespreken en wel beeldvormend. Ik heet alle raads- en commissieleden hartelijk welkom. Ook hartelijk welkom, wethouder De Jonge en de heren Bos en Van Brakel waarvan een van de twee zo meteen ons een presentatie zal laten zien en daarbij ook ongetwijfeld wat zal zeggen. Gebruikelijk voor het verslag dat we even een voorstelrondje doen. Ik ga deze keer rechtsom, dus ik begin bij de wethouder.

Wethouder De Jonge: Tanja de Jonge, wethouder.

De heer Bos: Jeroen Bos, strategisch adviseur vastgoed.

De heer Van Brakel: Thijs van Brakel, teamleider vastgoed.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Stolk: Margret Stolk, VSP.

De heer Van Pelt: Dirk van Pelt, Forum voor Democratie.

De heer Van der Spoel: Wouter van der Spoel, Fractie Van der Spoel.

Mevrouw Koene: Irene Koene, Gewoon Dordt.

Mevrouw Dijkstra: Marjanne Dijkstra, Gewoon Dordt.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Eline Nieuwland, ChristenUnie SGP.

De heer Oostenrijk: Theo Oostenrijk, CDA.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op Ons Eiland.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

De voorzitter: Mijn naam is Leen Struijk en ik ben vanavond uw voorzitter. Ik ben het net vergeten, maar ook hartelijk welkom aan de mensen die achter mij zitten en degenen die thuis meekijken en meeluisteren. Waarom deze vergadering? Nou, dat weet u ongetwijfeld. We hebben een voorstel gekregen over verduurzaming van gebouwen van de gemeente, om dat te beoordelen. Daar zijn allerlei vragen over gesteld, waaronder naar de financiële beslistpunten. Er is een presentatie voorbereid om deze vragen en het voorstel met u door te nemen. Die presentatie gaat mijnheer Bos hier aan de rechterhand u zo meteen vertonen. Ik zeg alvast bij voorbaat: er zijn een aantal vragen vooraf schriftelijk ingediend, die zijn ook beantwoord en de antwoorden krijgt u aansluitend op de presentatie ook op het scherm te zien. Eventueel kan de heer Bos daar dan ook nog wel een toelichting opgeven of iemand anders. Helder, dan ga ik het woord geven ...

De voorzitter: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Toch nog een vraag. Onze fractie heeft zich voor voorbereid op het voorstel en daar de nodige vragen over gesteld. Dat gaat dus bijna het risico opleveren

dat we nou een wirwar krijgen van nu informatie en beantwoording op door ons geformuleerde vragen. Ik heb daar last van.

De voorzitter: Vindt u dat erg dat uw vragen beantwoord worden, mijnheer Oostenrijk?

De heer Oostenrijk: Dat zou mooi zijn, maar de vragen zijn niet bekend.

De voorzitter: Straks krijgt u in ieder geval op het scherm te zien en de vragen en de antwoorden. Dus dan lijkt mij dat helder. In de presentatie staan ze ook, hoor, dus u hebt ze al thuis kunnen zien. Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ik vermoed dat de heer Oostenrijk bedoelt of er gelegenheid is om ook nog andere vragen te stellen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Meer. Als de heer Oostenrijk dat bedoelt, dan ga ik hem geruststellen. Uiteraard zijn er vragen te stellen.

De heer Oostenrijk: En daarbij richt ik me puur op de tekst van het voorstel.

De voorzitter: Helemaal goed, zoals we van u gewend zijn. Dank u. Ik heb met de heer Bos overlegd, de presentatie is niet zo lang, zeven sheets en hij wil graag, mocht u daar vragen over hebben, dat u ze even opspaat. Dank u. Mijnheer Bos, aan u het woord.

De heer Bos: Dank u wel. Ik zal het niet te lang doen. Mijn collega Thijs zal ook een deel van de presentatie doen. We beginnen heel even kort met een korte terugblik over hoe zijn we hier gekomen. In 2021 heeft de gemeenteraad de agenda 2030 goedgekeurd, waarin er budget was opgenomen voor de verduurzaming van de maatschappelijke panden. Die budgetten en de routekaart was destijds gebaseerd op de routekaart uit 2019 en ook op de input van de VNG. Vervolgens hebben wij in 2022 een aantal gebouwen voorgesteld om te gaan verduurzamen. Dat voorstel is nou begin '23 door de gemeenteraad goedgekeurd en wij zijn de uitvoering gestart. U ziet hier op foto één van de voorbeelden, de sportboulevard die recentelijk is afgerond. Nu staan wij met het voorstel voor de tweede tranche gebouwen. Het is ook goed om even te weten dat er verschillende trajecten richting de raad lopen op dit moment als het gaat om de verduurzaming. Dat is nummer één, waar we het vandaag over hebben, de uitvoering van het project verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Daarnaast loopt het rekenkamer-onderzoek nog en werken wij aan een financieringssysteem voor de verduurzaming. Dan neemt Thijs hem even over.

De heer Van Brakel: Als we kijken naar de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed, dan zijn er een aantal verschillende sporen die wij bewandelen. Uiteraard het afstoten van vastgoed. Vastgoed dat je niet hebt, hoeft je ook niet te verduurzamen, dus daar kijk je wel goed naar welke vierkante meters zijn daadwerkelijk nodig? Dat is de eerste stap. Er is natuurlijk ook sprake van vervangende nieuwbouw.

Het stadskantoor is daar een heel mooi voorbeeld van, we krijgen een nieuw Dordt-huis en daar is duurzaamheid een heel belangrijk item. Dus dat is een voorbeeld van de tweede categorie. Blijft over de derde categorie, dat is de bestaande portefeuille die niet op de dispositie lijst staat, niet in tijdelijk beheer is. Dat is de vastgoedportefeuille die

belangrijk in dit deel van het project is. Goed om erbij te zeggen, is dat we natuurlijk ook wel panden aankopen, regelmatig. Op het moment dat er een pand wordt aangekocht, dan is het ook wel belangrijk dat we aan de voorkant ... De duurzaamheid is dan een criterium daarbij en als we een pand aankopen, willen we ook aan de voorkant zoveel mogelijk al de duurzaamheidsmaatregelen treffen. Als we kijken naar de bestaande portefeuille, dan zijn we daarmee aan de slag gegaan. Het doel is CO₂-uitstoot en het aardgasvrij maken van de panden. Kunnen we naar de volgende slide en om een beetje een beeld te hebben van hoe we nou gekomen zijn tot deze tweede tranche, dat wijkt wat af van de keuze bij de eerste tranche, wil ik heel kort even de stappen toelichten die we gezet hebben, wat we gedaan hebben voor die kernportefeuille onder het derde punt van net. We hebben voor al die panden een quickscan laten uitvoeren. De quickscan moet je je voorstellen als een soort van rekenmodel per pand. We hebben per pand gekeken van wat is er nodig aan investering om de benodigde verduurzaming te realiseren op basis van een aantal eigenschappen van het pand. We hebben een inschatting gemaakt van de bouwkosten. Vervolgens hebben we ook gekeken wat is de energiebesparing die daarbij hoort en de CO₂-reductie uiteraard. Dus voor alle panden hebben we een overzicht met investeringen en met de ingeschatte besparingen. Dat is een quickscan, dat is een inschatting, maar het is wel een inschatting op basis van werkelijke praktijk, energiegebruiken en op basis van ook kosten zoals die in de markt ook zich nu laten zien. Goed om erbij te zeggen is het derde punt wel, dat we rekening gehouden hebben met het feit dat wij veel monumenten ook in onze portefeuille hebben en dat het in dat geval ook wel belangrijk is dat je ziet dat er vaak meer energie, meer kosten ook nodig zijn om een monument ook op datzelfde niveau te brengen. Dus daar is rekening mee gehouden in deze quickscan. Dan kunnen we naar de volgende slide. Ja, belangrijke. Er zijn ook een aantal rekenparameters daarbij natuurlijk van belang, daar ga ik niet te diep op in voor nu, maar ik wil wel de stijgende bouwkosten er ook even uithalen. We hebben ook rekening gehouden met de huidige stand van de bouwkosten dus die zit ook in deze quickscan. Het vijfde punt, dat noemt u ook, we hebben natuurlijk ook te maken met subsidies. We hebben met een meerjarenonderhoudsplan waar ook geld vandaan komt. Nou, dat is meegerekend, in de eerste tranche zijn ook energiebesparingen gerealiseerd. Die zijn ook meegenomen in de huidige stand van het fonds. Dat alles hebben we bij elkaar gebracht, die quickscan. Op basis daarvan is er een rangschikking gemaakt van de 52 panden die in deze groep zitten. In drie groepen hebben we een indeling gemaakt tussen de panden met een positieve business case, de panden met een minder positief dan wel neutrale business case en panden met een minder positieve business case of een negatieve business case. Op basis daarvan hebben we een prioritering gemaakt dat we, het idee was om te gaan starten met die panden met een sterk positieve business case. Nou, daarbij is het ook goed om mee te geven dat we ook rekening gehouden hebben met, als de renovaties al gepland waren, knelpunten of subsidies al verleend waren, waar we iets mee konden, dan is dat ook in die prioritering meegenomen.

Dat alles heeft geleid tot een het tot een aantal gebouwen die dan in die eerste kopgroep zitten dus in die een positieve business case hebben. We hebben ook te maken met het revolverend fonds. Op basis daarvan, dat hebben we bij elkaar gebracht. Er zit nu een maximaal bedrag in. Nou, dat hebben we zo goed mogelijk ingezet en zo zijn we tot de panden gekomen, de twee panden die ook genoemd zijn, in het raadsvoorstel. Nu kunnen we naar de volgende slide.

De heer Bos: Tenslotte nog iets over de financieringssystematiek. In de besluitvorming bij agenda 2030 is gekozen om middels een revolverend fonds te gaan verduurzamen. Dat betekent dat er eenmalig een bedrag van in dit geval 8,5 miljoen is ingelegd om het vliegwiel op te starten. Dus vanuit die 8,5 miljoen zijn projecten aangewezen. De energiebesparingen die die projecten halen, die komen weer terug in het fonds. Zo was toen berekend dat je 40 miljoen aan projecten zou kunnen draaien. Dat had een looptijd tot 2050. Dat ging er ook vanuit dat de gelden uit de onderhoudsplanningen werden ingebracht en daarbij werd rekening gehouden met een gemiddelde terugverdientijd van de investeringen van vijftien jaar. Zo zijn we ... Dit zijn de '...' uitgangspunten. En in dit plaatje heb ik geprobeerd om een link te leggen tussen de voorgestelde besluiten die toch wel best financieel en soms zelfs voor mij af en toe moeilijk te volgen zijn, en de manier waarop het werkt. Welk geld komt uit het fonds, wat is de bijdrage van de MJOP-'s? Het gaat misschien te ver om één op één al die getalletjes te matchen, maar dit is de manier waarop we de financiën hebben afgehecht bij dit voorstel. Dit gaat dan om de duurzaamheidsinvesteringen, de investering in zonnepanelen. Die wordt via een standaard kapitalisatiemethode voorgesteld. Dus daarvan worden de investeringen geactiveerd, die leveren kapitaallasten op en die kapitaallasten worden gedekt door de energiebesparing. Dit was heel in het kort de presentatie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat het goed is dat er nu over deze presentatie vragen gesteld worden, als die er zijn. Maar u zou me teleurstellen als u een vraag stelt die zo meteen op de volgende slide tevoorschijn getoverd wordt, dat is natuurlijk niet de bedoeling. Dus naar aanleiding van deze presentatie, zijn er vragen? Ik zie mijnheer Gorter, ik zie mijnheer Van der Meer, ik zie mijnheer Damen. Ik begin met mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Ik ben blij dat de presentatie, misschien ligt het aan mij, voorzitter, maar ik ben blij dat deze presentatie erbij zit. Want als ik de rib lees, met al die bedragen, daar kan ik echt helemaal niets mee. Daar snap ik niets van, daar kom ik echt niet uit. Misschien dat anderen daar ook last van hebben. Ik ben blij met dit plaatje waar duidelijk wordt hoe die cijfers, waar ze naartoe gaan en hoe ze verklaard worden. Want als je die rib leest, sorry, maar ik kan er echt helemaal niets mee.

De voorzitter: Dus eigenlijk geeft u een compliment voor de heren die vanavond de presentatie verzorgd hebben. Een vraag heb ik niet echt gehoord.

De heer Gorter: Dat geef ik zeker, alleen ik maak me wel zorgen voor diegenen die die rib opgesteld hebben, want ik kom er echt niet uit.

De voorzitter: Het is een raadsvoorstel, volgens mij. Nog erger, vindt u, mening. Het was geen vraag, maar we steken hem in onze zak, zou ik zeggen. Dan ga ik naar mijnheer Van der Meer en daarna mijnheer Winger en daarna dan komt Noldus.

De heer Van der Meer: Twee vraagjes graag, voorzitter. Er werd als een van de opties aangegeven dat vastgoed afgestoten wordt, in het kader van verduurzamen. Mijn vraag is of er vastgoed af wordt gestoten omdat het verduurzaamd moet worden, of dat dat gewoon een bijeffect is van verkoop van vastgoed.

De voorzitter: Dat lijkt me een heel eenvoudige vraag, in ieder geval. U heeft er nog een?

De heer Van der Meer: De tweede vraag is of iets gezegd ... Want er zijn verschillende criteria genoemd voor de selectie van de te verduurzamen gebouwen in de tweede tranche. En mijn vraag is of iets gezegd kan worden over de gewichten van die verschillende criteria. Want u heeft het over een business case, maar is dat puur financieel of zit dat bijvoorbeeld ook op de parameter CO2-reductie? Wat weegt het zwaarste, daar wil ik graag iets meer inzitten.

De voorzitter: Ik zou zeggen: begin met het laatste, want dat eerste is voor mij het makkelijkst te onthouden om u aan te helpen herinneren.

De heer Van Brakel: Daar wil ik wel antwoord op geven. Kijk, wat er in eerste instantie gebeurd is: voor deze 52 panden is inderdaad de business case gemaakt. Dus daar is puur financieel gekeken: wat is de investering? En nogmaals, dat is een inschatting, dus dat gaan we, als het akkoord er is, gaan we dat verder meer in detail uitwerken. Maar het is een goede inschatting op basis van echt wel een goed verhaal. Dus dat is de eerste inschatting geweest, dus echt puur investering en besparing. Daarmee is er eigenlijk een selectie van panden gemaakt, die zitten in de kopgroep want die zien er financieel gezien het beste het beste uit. Reden daarvan is dat dat het terugverdiend effect van de energiebesparing, die kunnen we inzetten voor de verdere verduurzaming. Maar goed, dat is de voorselectie en daarna is gekeken naar de uitbreiding van het Stadsarchief bijvoorbeeld. Dordts museum, daar is sprake van een subsidie. Dus ook dat soort factoren en de plannen die ook bij beide panden spelen, die zijn uiteindelijk bepalend dan geweest voor welke van die panden uit die selectie dan daadwerkelijk nu ook gekozen zijn.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, u heeft nog een vervolgvraag?

De heer Van der Meer: Ja, want u noemde als een van mijn criteria ook de CO2 besparing en dat betaalt zich niet onmiddellijk in geld uit.

De voorzitter: Mijnheer Van Brakel.

De heer Van Brakel: Nee, dat klopt inderdaad. Er is nu voornamelijk gekeken naar financieel in combinatie met de andere factoren, die ik net ook noemde. Uiteindelijk is de reden daar met name van dat een leidend principe wel geweest is dat we zoveel mogelijk nu op basis van de financiële besparing, dat we ook de verduurzaming weer verder willen helpen door het fonds weer te kunnen vullen. Uiteindelijk is het doel waar we voor gaan, is wel die CO2 besparing, dus het is vooral de route op weg daarnaartoe.

De voorzitter: Goed, dat is voldoende, denk ik, over die vraag en dan die makkelijke vragen over worden de gebouwen puur verkocht om door een ander te laten verduurzamen, of is dat een soort bijvangst? Mijnheer Bos, gaat u dat uitleggen?

De heer Bos: Ja, makkelijke vragen, laat die maar mij over. We zijn als vastgoed verantwoordelijk voor het huisvesten van beleidsdoeleinden, dus op het moment dat die ruimte niet meer nodig is voor beleidslijnen, dan komen de panden leeg te staan en worden dus afgestoten. Dus in die zin, op het moment dat ze worden afgestoten, is het

bijvangst. Maar je ziet bijvoorbeeld wel nu bij het huis van stad en regio dat we van drie kantoren een nieuw kantoor maken. Nou ja, en die oude panden worden ook afgestoten.

De voorzitter: U begrijpt hem. Ik heb u gezien, mijnheer Gorter, maar mijnheer Damen en dan nog twee anderen en dan mag u weer om een vervolgcpliment te geven. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Dank, voorzitter. Wat ik mis in het overzicht van panden, er staat wel aangegeven wat de investering is die verwacht wordt dat die gedaan moet worden. Er wordt niet aangegeven wat terugverdientijd is. Daar ben ik wel nieuwsgierig naar. Er wordt niet aangegeven wat de CO2 besparing, de verwachte CO2 besparing is en dat is ook een belangrijk doel voor ons. Ik vind het ook belangrijk dat dat helder wordt aangegeven. Tweede vraag: stadsarchief Jade 400. Pand is twintig jaar oud, ongeveer. Er liggen zonnepanelen op het dak, als ik het goed gezien heb, en toch moeten we een miljoen investeren. Dat verbaast mij dan. Het is een vrij nieuw pand. Je mag veronderstellen dat bij de bouw goed geïsoleerd is geweest. Er liggen zonnepanelen. Hoezo één miljoen investeren?

De voorzitter: Goed, laten we maar weer met die laatste vraag beginnen. Eén miljoen investeren in een gebouw wat betrekkelijk nieuw is. Mijnheer Bos, dat is een makkelijke blijkbaar, want u gaat het antwoord geven.

De heer Bos: het gebouw is inderdaad twintig jaar oud en die twintig jaar is ook over het algemeen wel de levensduur van de gebouwinstallaties dus je '...' je grote klimaatinstallatie zitten die de temperatuur constant houdt en ook de luchtvochtigheid constant houdt. Dus we moesten daar toch al nadenken over vervanging of deels vervanging van de installatie. Dus dat was een mooi moment om ook die verduurzaming toe te voegen zodat je met relatief beperkte meerkosten toch het pand kan verduurzamen.

De voorzitter: Ik zie mijnheer Damen, één miljoen, is dat beperkt?

De heer Damen: Ja, relatief beperkt. Ik snap het nog steeds niet. Ik vind dat dus een hele hoop geld. En als de installaties versleten zijn, dan zou er op afgeschreven moeten zijn en hoeven we niet op deze manier er geld bij te leggen.

De voorzitter: Was er afgeschreven op de installaties en kunt u nog iets zeggen over het beperkte?

De heer Bos: Zeker bij jaren waar ook het archief van museum is ondergebracht zijn de installaties gewoon een groot deel van de investering, meer dan bij een ander pand. Daarnaast hebben we, dat komt ook later bij de beantwoording van de vragen terug, in de vastgoednota naar afgesproken dat vervangingsinvesteringen, dat we daar niet voor sparen. Dus vervangingsinvesteringen met de cyclus van groter dan twintig jaar en dat dat zijn grote installaties, daar wordt niet voor gespaard. Dus dan zijn er geen extra middelen beschikbaar.

De voorzitter: Mijnheer Damen, daar zult u het mee moeten doen, dat is een afspraak. Mijnheer Noldus was de eerste en mijnheer Oostenrijk met een vervolgvraag over dit onderwerp?

De heer Oostenrijk: Over dit onderwerp, ja.

De voorzitter: Dan mag u daarna, want alleen dit onderwerp, want er staat nog een vraag op een blaadje. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja, toch of het goed begrijp, op het antwoord van zojuist of dan de één miljoen die in dit voorstel staat voor deze locatie, of dat dan de meerkosten zijn specifiek voor die installatie of dat dat het totaal ook inclusief de vervanging bevat. Ik begreep net wel, er wordt niet gespaard voor vervanging. Maar mijn beeld, ons beeld, is wel dat met dit voorstel juist geïnvesteerd wordt in verduurzaming en niet in regulier onderhoud op afschreven apparatuur, is ons beeld. Maar klopt dat dan?

De voorzitter: Ja, dat is een heel goede vraag. Betreft het hier de meerkosten of wordt eigenlijk geld een beetje onterecht gebruikt om iets te vervangen?

De heer Bos: Het bedrag van die miljoen uit het raadsvoorstel is de bruto investering. Er komt een deel, zoals we in dit grafiekje zien, uit de MJOP, maar dat is maar ... Maar het grootste deel is inderdaad uit het fonds. Uiteindelijk komt er een duurzame installatie in, dus in die zin is het verduurzaming.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk, u had nog een soortgelijke vraag of in ieder geval iets over dit onderwerp?

De heer Oostenrijk: Ja. Nu werd het woord of de afkorting MJOP genoemd en een beperkt deel, zei u, dat dat uit het MJOP komt.

Dat verwondert me enigszins, omdat, als u zelf zegt van na twintig jaar komen we toe aan een vernieuwde installatie, dan mag je veronderstellen dat het bedrag wat dan in de MJOP is opgenomen daarmee overeenkomt. Daarom begrijp ik het nog steeds niet. Het riekt er een beetje naar van jongens, we hebben weinig gespaard.

De voorzitter: Mijnheer Bos, is dat een terechte conclusie van mijnheer Oostenrijk dat er eigenlijk te weinig gespaard is?

De heer Bos: Deels. We hebben voor de investeringen met een vervangingstermijn van 25 jaar, dat zijn dan vaak grote installatieonderdelen, wordt niet gespaard, omdat er bij de vastgoednota in 2016 is besloten om dat niet te doen. Dus daar wordt geen geld voor gereserveerd.

De voorzitter: Heel kort, mijnheer Oostenrijk, want dit is inderdaad een oud besluit en dat kunnen we nu niet veranderen.

De heer Oostenrijk: Maar dan toch: geldt dit voor alle gebouwen in gemeentelijk eigendom? Oftewel, gaan we straks allerlei gaten tegemoetzien?

De voorzitter: U hoeft alleen op het eerste deel van de vraag te antwoorden.

De heer Bos: Voor alle gebouwen geldt die stelregel dat voor onderhoudsingrepen met een cyclus van meer dan twintig jaar, dat daar niet van wordt gespaard.

De voorzitter: Mijnheer Kolkiliç, u had nog een wezenlijke vraag over dit onderwerp, anders ga ik graag naar de volgende vraag, want er zijn nog drie andere vraagstellers ook. Heel kort graag.

De heer Kolkiliç: Dank u wel, voorzitter. Een korte vraag, een aanvullende vraag ook over Jade 400 het pand heeft energielabel. Waar willen we als gemeente naartoe?

De voorzitter: Dat is in ieder geval wel een eenvoudige vraag: waar willen we naartoe? Welk label?

De heer Bos: Ja, ik weet niet of het in label uit te drukken is, maar we gaan hier naar energieneutraal.

De voorzitter: Dank u wel. Dan stond er nog de vraag van de terugverdientijd en de CO2 besparing. Ik denk mijnheer Van Brakel, want hij ... Beetje flauw. Mijnheer Bos.

De heer Bos: Klopt inderdaad dat die '...' niet per pand zijn aangegeven. Daarbij geldt wel dat in ieder geval het uitgangspunt altijd is geweest die gemiddelde terugverdientijd van minimaal vijftien jaar. Dat geldt voor als je kijkt naar alle panden uit de uit dit voorstel, bruto redden we dat en per pand kunnen die terugverdientijden wel verschillen, maar dat is niet inderdaad gedetailleerd uitgewerkt in het voorstel.

De voorzitter: Dan weten we dat in ieder geval. Dan ga ik naar de CO2 besparing.

De heer Bos: Ja, die moet ik even teruglezen.

De voorzitter: U kunt eventueel naderhand nog schriftelijke vragen beantwoorden als ze genoteerd worden door mijnheer Den Boer, dan krijgt u te zijner tijd het antwoord. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank. Een paar vragen is al gesteld van ons lange lijstje, dus daar ben ik wel blij om. Ons is ook opgevallen de verduurzaming van het museum, die sprong er wel uit en ben benieuwd of daar iets over geduid kan worden dat de investering voor juist het museum zo'n fors deel van het totaal maakt. En een tweede vraag als dat mag, voorzitter, we zijn we wel benieuwd. In de presentatie zagen we niks terug over de investering in zonnepanelen. We zijn ook wel benieuwd of er rekening is gehouden met het verbruik van de panden waar ook de zonnepanelen gelegd worden, of dat verbruik ook in verhouding is met de opbrengst die daar op zo'n pand is voorzien.

De voorzitter: Ik zou zeggen, dank u wel, mijnheer Noldus, begin maar weer met de laatste. Het aantal zonnepanelen, is dat een beetje in verhouding tot het pand waar ze op liggen?

De heer Bos: Ja, we hebben een dakscan laten maken van alle gebouwen en daarbij is rekening gehouden met het verbruik, het werkelijke verbruik van die panden. In de business case is gesteld dat ongeveer 50 procent van de opgewekte energie direct gebruikt wordt door het pand.

De voorzitter: Goed, in ieder geval geen overschot, dus. De tweede vraag was waarom het Dordts museum zo'n enorme hap uit de koek neemt.

De heer Bos: Het is een groot gebouw en we moeten daar veel doen. Ook omdat het een monumentaal gebouw is, zijn er extra kosten opgenomen voor met name de isolatie van gevel en glas.

De voorzitter: Groot en monumentaal. Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Ik vond het ook een heel onduidelijk document, net zoals de heer Gorter, op het gebied van de financiën, dus ik heb een hele lijst met vragen. Die zal ik nu niet allemaal stellen, maar die komen dan morgen wel schriftelijk.

De voorzitter: Ik zou zeggen: beperk u tot twee en de rest maar schriftelijk.

De heer Wringer: Precies. Er staat onder andere in dat er 250.000 nodig is voor begeleiding, verduurzaming fase twee. Er is natuurlijk al 500.000 uitgetrokken voor een projectorganisatie. Waarom kan dat niet daaruit betaald worden? Is het een eenmalige last of komt deze bij fase drie en later ook weer terug. Dat vond ik wel een aardige vraag.

De voorzitter: De projectorganisatie, vijf ton.

De heer Bos: In de agenda 2030 is er vijf ton gereserveerd voor projectleiders kosten. Dat was gedurende vijf jaar één fte, ongeveer. Deze kosten die nu opgevoerd worden dat zijn kosten voor de engineering en de begeleiding van de uitvoering. Dus dit zijn kosten die je nodig hebt om van een plan naar een resultaat te komen.

De voorzitter: De heer Wringer.

De heer Wringer: Ik heb een kleine vervolgvraag. Dus er staat bij dat het voor de verduurzaming fase 2 is, dus bij de volgende fases kunnen we dat ook weer verwachten?

De voorzitter: Ik zie hier al iemand knikken.

De heer Bos: Die komt steeds terug.

De voorzitter: Dat was hem, mijnheer Wringer, eventjes, voor nu?

De heer Wringer: De rest zal ik schriftelijk stellen.

De voorzitter: Dan mag mijnheer Gorter nog.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Nadat ik ongeveer 24 keer die rib gelezen heb, viel mij op een gegeven moment een passage op over een tiental panden, corrigeer me als het niet zo is, waar ik uit moet afleiden dat de huurder gaat bepalen of er wel of geen zonnepanelen op het dak komen. Dan denk ik: wij zijn eigenaar van het pand, we hebben een uitdaging voor 2040. Hoe kan het dat de huurder gaat bepalen of daar wel of geen zonnepanelen op het pand komen? En een kleine andere vraag is: de ene keer wordt gesproken over PV panelen en de andere keer wordt gesproken over zonnepanelen. Kunt u mij aangeven wat het verschil is?

De voorzitter: Twee vragen: kan de huurder zeggen: ik hoef die zonnepanelen niet en de tweede vraag: verschil tussen PV en zonnepanelen.

De heer Bos: Om te beginnen met die laatste vraag: PV en zonnepanelen, daar bedoelen we hetzelfde mee. De eerste vraag, als gemeente verhuren we een aantal panden. Neem bijvoorbeeld de sportboulevard, die wordt verhuurd aan de exploitant. De exploitant betaalt dan ook de energierekening, dus op het moment dat wij als gemeente investeren in zonnepanelen, dan komen de opbrengsten over het algemeen ten goede aan de huurder, aan degene die de energierekening betaalt. Ja, dat klinkt leuk, maar zonder aanvullende afspraken gaan we dat niet doen. En de afspraak die we bijvoorbeeld bij de sportboulevard hebben gemaakt, is dat wij dan ongeveer 80 à 90 procent van de opbrengsten als gemeente claimen, zodat die terug kunnen in het fonds. Nou, die afspraak moet er wel liggen, want anders heeft het geen zin om op een fatsoenlijke manier die zonnepanelen op hun dak te leggen.

De voorzitter: Dus als een huurder niet akkoord gaat met die afspraak, antwoord op uw vraag, dan zegt de gemeente: dan ook geen zonnepanelen. Mevrouw Nieuwland en daarna mag u, mijnheer Oostenrijk en daarna mijnheer Noldus.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Dank u wel, voorzitter. Als ik het goed lees, dit plaatje, dan was het revolverend fonds dus voldoende gevuld om deze hele tweede tranche daaruit te kunnen financieren. Is dat zo? Dan daarop doorvragend: als dat inderdaad zo is, dan is het wel een behoorlijke hap uit het fonds en als ik dan even kijk naar wat er jaarlijks terugvloeit, dan hebben we drie jaar nodig om weer een keer een miljoen erbij te hebben. Ja. Dat terugverdienen laat dus echt even op zich wachten. Moet zo'n fonds dan niet aan het begin veel groter zijn? Want als ik het zo zie dan denk ik: ja die derde tranche die ... Of we moeten nog een paar jaar wachten of dan moet er weer financiering bij? Lees ik dat goed?

De voorzitter: Mijnheer Bos.

De heer Bos: Dat bedrag dat genoemd wordt, van die 6,2 miljoen, is voor de verduurzaming van de archieven en het Dordts museum. Dus dat zijn twee panden en niet alle panden die worden voorgesteld als tweede tranche. Daarnaast is het zo dat inderdaad die 3 55 die hier staat, die komt bij de ongeveer, volgens mij, vier, viereenhalf ton uit de opbrengsten van de eerste tranche. Dus per jaar hebben we ongeveer straks op basis van de eerste en tweede voorste ongeveer acht ton per jaar in het fonds wat erbij komt. Dus dat is op basis van de uitgangspunten wat het is.

De voorzitter: Ja, ik zie u knikken, tevreden gesteld, blijkbaar. De rest is heel politiek, dat weet u goed. Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter. Meerdere hebben al gemeld, en ik zal het met mijn eigen woorden maar vertalen, dat dit voorstel zeer verwarrend is als het gaat om de financiën. Anders geformuleerd: het is eigenlijk in hoge mate onnavolgbaar, dus dat vraagt om een veel inzichtelijker vertaling. Ik zie nu ook dit schemaatje nu vanavond voor het eerst, dus dat maakt het er in de voorbereiding van fracties ook niet makkelijker op. Dus dat betekent herschrijven. Ik probeer wat weg te laten. Over het Dordts museum, de vraag is al gesteld van jongens, 5,8 miljoen, het is niet niets. A, zou ik toch graag willen weten, al is het maar in grove termen: waar hebben we het dan over. Gaat het betekenen dat het museum een poosje dicht gaat? Want als er voor zoveel geïnvesteerd wordt, dan kan ik me voorstellen dat dat openingsconsequenties heeft. Nou, wees daar maar helder over en als het zo is, dan neem ik aan dat het museum daar al over geïnformeerd is. Maar ik denk voor ons is dat dan ook duidelijk. Enerzijds lees ik dat de bekende negen miljoen als reservering beschikbaar is. Maar anderzijds wordt gemeld dat er slechts een deel van de tweede tranche kan worden gefinancierd vanuit het fonds verduurzaming en daarnaast wordt het verrekend met een te verwachten opbrengst van de levering. Nou, dat laatste is ook al een punt. Waar, en dan staat er verder op, ja.

De voorzitter: Ik hoop dat er nog een vraag komt, mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Want er wordt verwezen naar een nog uit te komen ... We verwachten uiterlijk in oktober 2024 met een voorstel richting uw raad te komen. Dus even de vraag, want dit is een voorstel vanuit juni, er wordt in dat voorstel vermeld: in oktober 2024 komen we met een aanvullend voorstel over hetgeen wat we dus nu nog niet gefinancierd hebben. Dus waar hebben we het nu over, als u snapt wat ik bedoel.

De voorzitter: Ik hoop het. Gaat u eens een poging wagen, mijnheer Bos.

De heer Oostenrijk: Dan ga ik nog even door.

De voorzitter: Wilt u het kort doen, mijnheer Oostenrijk. Want de klok, die gaat ook steeds door. Dus probeer u even een beetje te bekorten.

De heer Oostenrijk: Maar voorzitter, we hebben het over een raadsvoorstel met verregaande consequenties.

De voorzitter: Jawel, maar probeer u een klein beetje te beperken wat woorden betreft. Het is een beeldvormende sessie, niet oordeelsvormend. Het is wel belangrijk, dat ben ik met u eens. Probeer wat minder woorden te gebruiken.

De heer Oostenrijk: In de eerste tranche wordt aangegeven wat daaronder viel. Tegelijkertijd wordt gemeld: er is nog 5,5 miljoen daarvan over. Hoe moet ik dat weer zien in het licht van waar we dat nu over hebben? Want wat betekent ... Oh ja, ook nog zoiets: in het staatje op pagina 4 worden ook het Biesboschcentrum, de gebouwen Essenhof en het wijkcentrum De Staart genoemd, maar die kom ik niet tegen in dit voorstel. Skippen we die of hoe zit het? En iets wat ik niet weet, ik heb wel eens horen vertellen: in het Energiehuis moet er ook van alles en nog wat gebeuren. In welke

context moet ik dat plaatsen? Dat heeft alles te maken met de aard en de omvang van dit voorstel.

De voorzitter: Goed, ik weet niet of u wat kunt reflecteren op dit verhaal.

De heer Bos: De eerste vraag ging over het Dordrechts museum, over de investering in relatie tot de maatregelen. In het museum zal zowel isolatie aan gevels, daken, vloeren, als glasisolatie, als aanpak van installaties worden gedaan. Dus het is wel een complete verduurzaming.

De voorzitter: Er werd ook nog bij gevraagd of het dan eventueel dicht moest en of dat tijdig gecommuniceerd kon worden.

De heer Bos: Ja, dat weten we nu nog niet. Dus we hebben nu op basis van de maatregelen een investeringsraming gemaakt en we gaan de komende tijd, als het raadsvoorstel wordt goedgekeurd, dat met het museum verder bespreken.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, als we het hebben over 5,8 miljoen en u weet de daaraan gepaarde maatregelen, dan moet er toch een inzicht zijn wat dat voor de bedrijfsvoering van het museum betekent? Dat moet je toch door je oogharen kunnen zien wat voor impact dat heeft?

De voorzitter: Mijnheer Bos.

De heer Bos: Ja, daar zijn we nog niet aan toe. Die gesprekken gaan we zeker met het museum voeren. Maar we hebben ons nu gericht op de investering.

De voorzitter: Daar zult u het even mee moeten doen, mijnheer Oostenrijk. Mijnheer Noldus, ik heb net ook uw vinger nog gezien.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Een aantal vragen nog. Wij zijn benieuwd waarom, als we het goed lezen, het voorstel, worden de zonnepanelen als losstaand onderwerp gefinancierd? Ik zie ze ook niet, volgens mij, niet direct terug in deze plaat. Klopt dat en wat is daar de reden van? Want naar ons idee is juist het revolverend fonds wat is voorgesteld juist iets om een dergelijke investering uit te doen. Dus we zijn benieuwd waar waarom daarvoor gekozen is. De vraag over de alternatieve financieringssystematiek is wel gesteld, weet ik niet zeker of die goed beantwoord is. Ik was zonet even de vraag aan het teruglezen. We vragen ons af: is die nu bekend en wat gaan we daar nog over terugzien in dit voorstel? En nog een andere vraag, voorzitter, is begrijpen wij uit het antwoord uit onze voorgaande vraag dat van de zonnepanelen ongeveer 50 procent van de opgewekte energie voor eigen gebruik is en de rest terug geleverd zou worden aan het net. Hoe verhoudt zich dat ook met, is er a; gekeken naar de krapte op het energienet en of dat dan ook de meest effectieve bijdrage is, wetende dat een hoop woningen die zonnepanelen leggen, geconfronteerd worden met hogere kosten en maatregelen juist omdat het energienet zo vol is. Is vanuit dat perspectief gekeken naar een investering op zonnepanelen?

De voorzitter: Mijnheer Noldus, ik onderbreek u even. Volgens mij is wat dat laatste punt betreft er een ander antwoord gegeven, namelijk dat de zonnepanelen voldoende opwekken om 50 procent van de energiebehoefte van gebouw te dekken.

De heer Noldus: Ik heb begrepen, misschien dat dat verduidelijkt wordt, dat de helft van de opbrengst gebruikt wordt in het pand zelf. Maar misschien kan dat dan nog technisch verduidelijkt worden hoe dat bedoeld is.

De voorzitter: Goed, ga uw gang.

De heer Bos: Beginnen we met de zonnepanelen. We zijn als gemeente sowieso een groot verbruiker, dus we kunnen niet salderen. Dus in die zin is er in de business case alleen rekening gehouden met die 50 procent direct gebruik van de opgewekte energie.

De voorzitter: Dan ga ik u ontbreken. Het moet nu even helder zijn wat er met die 50 procent bedoeld wordt. Wordt 50 procent van de zonne-energie voor het gebouw gebruikt of wordt 50 procent van de benodigde energie van het gebouw opgewekt door de zonnepanelen? Dat is volgens mij de vraag. Mijnheer Noldus, als ik geen gelijk hebt, dan hoor ik het van u.

De heer Noldus: Voorzitter, dat is perfect de vraag.

De voorzitter: Dat dacht ik al.

De heer Bos: 50 procent van het gebruik van het gebouw wordt geleverd straks direct door de zonnepanelen.

De voorzitter: En de rest, dat is gewoon van het net. Heeft u hier echt een aanvullende ... Ja.

De heer Oostenrijk: Ja, ook over de zonnepanelen, voorzitter. In het voorstel wordt gemeld dat er voor tweeënhalf miljoen wordt geïnvesteerd, deels bekostigd vanuit kredieten buiten de systematiek van het fonds en daarnaast verrekend met de verwachte opbrengst van de levering. Wat moet ik onder deels beschouwen en eigenlijk zeg ik met zoveel woorden: haal dit element van die zonnepanelen uit dit deel, uit dit voorstel, want het was al verwarrend, maar het wordt nog steeds verwarrender.

De voorzitter: Hier een kort antwoord op en dan nog de twee andere vragen van mijnheer Noldus.

De heer Bos: Het toevoegen van de zonnepanelen is mede gebaseerd op de raadsbehandeling in de eerste fase, waar de suggestie werd gedaan om collectief te kijken naar wat mogelijk was op de daken. Dus in die zin hebben we hem uit die hoek opgepakt. Omdat het fonds met de twee investeringen die we voorgesteld hebben te laag wordt om de investering in de zonnepanelen te kunnen doen, is die nu als apart financieringssysteem voorgesteld, dus met de reguliere investeringsmethode, dus kapitaliseren ...

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Dat woord deels ... We houden van nuchtere feiten. Dus het zou helpen als we weten waar geld vandaan komt.

De voorzitter: Mijnheer Van Brakel.

De heer Van Brakel: Ja, ik kan er wel wat over zeggen. Dat deels heeft dan betrekking op het feit dat we dus inderdaad in de eerste tranche en in deze tweede tranche, dat daar dus wel zonnepanelen inzaten, dus dat zijn de zes gebouwen van de eerste tranche, uit mijn hoofd, en de twee waar we het nu over hebben. Dus daar is vanuit gegaan dat de zonnepanelen zitten daar in het basispakket, terwijl de vraag over de zonnepanelen, dat betreft alle gemeentelijke panden. Dat zijn er 50, 60 aan mijn hoofd. Dus dat aandeel van de zonnepanelen die al in die tweede tranche zitten, dat is een heel klein stukje en als dat helderheid geeft, dan kunnen we ook aangeven welk deel van het bedrag dan de zonnepanelen betreft. Dus ik hoop dat dat dat toelichting is en dat het ook verklaart waar dat woord deels vandaan komt. Dus dat heeft er wel mee te maken, we hebben een eerste en een tweede tranche en aanvullend hebben we gezegd voor alle andere panden komt daar dus .. Gaan we het geld niet uit het fonds halen, maar gaan we dat op basis van kapitaallasten gaan we dat apart ...

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, u wilde er ook op reageren.

De heer Van der Meer: Ik begrijp het dus goed dat de voorstellen uit de eerste tranche en die nu in de tweede tranche worden gesteld, daar dus zonnepanelen uit het fonds komen en dat voor andere panden zonnepanelen op een andere wijze worden gefinancierd. Correct?

De voorzitter: Dat klopt. Voor degenen die niet meekijken, maar wel luisteren: het antwoord is ja, u knikte. Dan was er nog de vraag over die alternatieve financiering. Gaat u hem beantwoorden?

De heer Bos: Dat zijn we aan het onderzoeken nu. Dus daar komen we waarschijnlijk in het eerste kwartaal volgend jaar op terug.

De voorzitter: Daar zult u even genoeg mee moeten nemen, mijnheer Noldus. Mijnheer Gorter nog een vraag en mevrouw Koene daarna.

De heer Gorter: Ik weet niet of het kan, maar ik heb een beetje het gevoel dat dit stuk geschreven is met een stukje achtergrondinformatie die wij niet hebben, niet bewust niet hebben, dat geloof ik best wel, maar waardoor dit stuk, naar mijn idee, heel onduidelijk wordt en onbegrijpelijk is voor ons. Ik zou echt, ik weet niet of het kan, dit stuk terug naar de tekentafel willen hebben, dat er een stuk komt dat we met zijn allen wel begrijpen en waar de cijfers kloppen en waar ook de inhoud van klopt. Want ja, sorry hoor, ik heb hem echt zo vaak gelezen en ik ben een beetje thuis in de zonnepanelen, maar ik kan er echt helemaal niets van maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dat is in ieder geval een heldere opmerking. Mevrouw Koene, had u nog een vraag?

Mevrouw Koene: Ja, ik weet niet hoor, want ik kon het daar helemaal niet volgen, dus wie weet is dit al wel voorbijgekomen. Maar wie heeft nou de keuze gemaakt om dat museum en zo dan vanuit het revolverend fonds te doen en daar niet een apart krediet voor af te sluiten? Dus zeg maar andersom, dus dat je dus alle andere energiemaatregelen die je moet nemen, dat je die nou juist uit het revolverend fonds doet en het Dordrechts museum, omdat het een heel groot bedrag is, dat je dat dus op een andere manier financiert. Wie heeft daar de keuze voor gemaakt om het zo te doen? Zijn wij dat geweest, als raad?

De voorzitter: Mijnheer Bos.

De heer Bos: Nee, we hebben binnen de kaders die zijn gesteld bij agenda 2030 die gaat over de verduurzaming van panden hebben we in die lijn besloten om het Dordrechts museum en Jade uit het fonds te financieren en die collectieve plaatsing van zonnepanelen, dat vonden wij in die zin aanvulling op het besluit uit agenda 2030, dat we dat het logische vonden om die apart voor te stellen op een met die andere financieringssystematiek.

De voorzitter: Mevrouw Koene, gaat u akkoord met dit antwoord?

Mevrouw Koene: Ik zal wel moeten. Ik kan er van alles van vinden, maar daarvoor zitten wij nu niet bij elkaar.

De voorzitter: Nu niet vanavond, dat komt misschien nog een keer. Mijnheer Noldus, ik sla u even over, want mijnheer Wringer was eerst en daarna mag u als er nog tijd is.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Begrijp ik dan goed: eerder in deze vergadering werd gesteld dat de gemeente Dordrecht één groot gebruiker is van elektriciteit en groot gebruikers geen het is tijd terug kunnen leveren, dus niet kunnen salderen? Klopt dat?

De heer Bos: Dat laatste klopt, dat ze niet kunnen salderen.

De heer Wringer: Dus alle besparingen zijn omdat je minder elektriciteit gebruikt?

De heer Bos: Dat klopt.

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, nog een vraag over het antwoord wat ik daarnet kreeg over het Dordrechts museum waar een flink bedrag naartoe gaat. Het ging, werd beschreven, onder andere naar plafonds, muren, kozijnen en apparatuur. Dat klinkt ook alsof er een deel daarvan uit regulier onderhoud zou kunnen komen. Is te duiden hoe de verdeling is tussen het reguliere onderhoud? Is dat de verdeling die we hier op het scherm zien, is dat volledig voor het Dordrechts museum of is daar een andere verdeling in te maken in waarom zo'n groot deel uit verduurzaming komt en een relatief klein deel uit de reguliere onderhoudspot?

De voorzitter: Mijnheer Bos.

De heer Bos: De bedragen die hier staan, dus die vijf zes vijf zes en die vijf acht drie, dat zijn de bedragen van het museum en het Jade opgeteld. Dus we hebben daar wel een splitsing van, maar die is niet opgenomen in het raadsvoorstel.

De heer Noldus: Een vervolgvraag dan misschien nog, want klopt het dan dat er eigenlijk praktisch niets gebeurt anders dan verduurzamen? Dat er geen combinatie gemaakt wordt met regulier onderhoud, waar, denk ik, al die jaren geld voor opzij is gezet?

De voorzitter: Dat laatste is natuurlijk niet waar, want dat gaat over meer dan 25 jaar en dat gebeurt niet. Dat hebben we dus drie keer vanavond over tafel gegaan.

De heer Noldus: Voorzitter, maar die opmerking ging over installaties. Dus ik ben benieuwd of er dan nog wel ... Want er wordt wel geld gehaald uit het meerjarenonderhoudsprogramma, maar dat is een relatief klein bedrag. Dus klopt dan de aanname dat 90 procent van de ingrepen die gedaan worden, puur en alleen gerelateerd zijn op duurzaamheid en niet op regulier onderhoud binnen het Dordrecht museum?

De voorzitter: Klopt dat, mijnheer Bos?

De heer Bos: Dat klopt grotendeels, want bijvoorbeeld extra isolatie aanbrengen, daar spaar je niet voor, want dat is een aanvulling op de reguliere vervanging. Datzelfde geldt ook voor zonnepanelen, dat staat niet in het MJOP, dat is aanvullend. Maar als het gaat om bijvoorbeeld het vervangen van de Cv-ketel er door een waterpomp, dan zijn dat wel kosten die vanuit het MJOP deels bekostigd kunnen worden.

De voorzitter: De laatste vraag, aan u de eer, mevrouw Stolk. Daarna moeten we gaan komen tot een besluit hoe we verder gaan, denk ik. Dat zal ook nog even tijd ... U heeft geen vraag? Dan mag mijnheer Kolkiliç toch, want die is ook heel rustig geweest vanavond.

De heer Kolkiliç: Dank u wel, voorzitter. U gaf net aan: isolatie, dat valt niet onder verduurzaming, maar een spouwmuurisolatie, dakisolatie, dat valt toch ook onder verduurzamen?

De voorzitter: Mijnheer Bos.

De heer Bos: Dat zei ik inderdaad ook, maar ik zei ook dat inderdaad isoleren, dat dat niet standaard in een meerjarenonderhoudsplan staat, omdat het vaak iets is wat je toevoegt aan je gebouw en daar spaar je dus niet voor.

De voorzitter: Deze vraag was kort. Als er dan nog een hele prangende korte vraag is, kan die nog gesteld. Mijnheer Van Pelt, ook altijd zo rustig.

De heer Van Pelt: Dank u wel. Mijn vraag ligt in het verlengde van de vraag van mijnheer Damen over de effecten van de maatregelen op de reductie in CO₂-uitstoot. Is bekend wat het effect is van die vermindering van CO₂-uitstoot op de mondiale temperatuurstijging?

De voorzitter: Ik vind het een buitengewoon originele vraag, mijnheer Van Pelt, maar ik denk niet dat hier aan tafel iemand zit die dat antwoord kan geven. Omdat je dan heel veel cijfers achter de komma zit. Maar u hebt uw punt gemaakt. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dan doe ik een poging nog. Die zonnepanelen, die er dan komen, die leveren een bepaalde capaciteit en daarvan gebruikt de gemeente, tenminste het museum, dan 50 procent. Toch?

De heer Bos: 50 procent van het energieverbruik van het gebouw wordt opgewekt door de panelen.

Mevrouw Koene: En die andere 50 procent?

De heer Bos: Niet. Die kopen we in en die kan niet direct gebruikt worden, dus als je meer panelen plaatst, leidt dat niet tot een groter gebruik.

Mevrouw Koene: Even voor de zekerheid, dank u.

De voorzitter: Goed. Dan denk ik dat we nu moeten gaan nadenken over wat we het willen. Mijn eerste vraag is eigenlijk van: heeft u voldoende informatie gehad om te komen tot een politiek standpunt over dit raadsvoorstel? De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Op basis van de huidige tekst van het voorstel, lijkt me dat onmogelijk, dus mijn dringend verzoek zou zijn, ten einde in de oordeelsvormende vergadering er wel iets zinnigs over te kunnen zeggen, dat dit stuk dan toch enige herschrijving behoeft, want anders dan krijgen we een herhaling van zetten en dan zou ik het treuriger vinden als we in de oordeelsvormende vergadering tot een soortgelijk standpunt komen omdat we het niet snappen.

De voorzitter: Een paar mensen zie ik instemmend knikken, maar een paar is niet genoeg, denk ik. Is dit de gedachte die leeft bij de meerderheid van de aanwezige fracties hier? Dan moeten we eigenlijk gewoon even tellen dat dus in ieder geval dit voorstel jullie niet de mogelijkheid biedt om een oordeel te vellen. Wie vindt dat die mogelijkheid op dit moment ontbreekt? Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Wat mij betreft, als een flink aantal partijen dat vind, dan vind ik dat we die behoefte aan duidelijkere informatie moeten steunen. Ook al snappen we het.

De voorzitter: Maar ik ga dus niet vragen of u meer informatie nodig hebt, want dan kun je ook een extra beeldvormende vergadering beleggen. Maar dat maakt het stuk natuurlijk niet anders. Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ik wil me aansluiten bij de heer Van der Meer.

De voorzitter: Dat betekent meer informatie? Dus nog een beeldvormende vergadering betekent dat eigenlijk.

Mevrouw Van Herwijnen: Nou ja, als er meer behoefte is aan extra informatie over het financiële plaatje, dan zou dat eerst inderdaad moeten worden aangeleverd voordat we de volgende stap in gaan. Dat begrijp ik inderdaad uit het verhaal ...

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Mag ik ook een voorstel doen? Wat nou als ervoor gezorgd wordt dat er gewoon een goede bijlage of wat dan ook, addendum, hoe je het ook wil noemen komt, met een duidelijk overzicht hoe de financiën allemaal geregeld zijn op dit punt en dat stuk dat kunnen we dan voor lief nemen, als het maar gewoon overzichtelijk is, zodat we het idee hebben dat we niet hoeven te zoeken.

De voorzitter: Ik ga heel even op mevrouw Koene in. Dat is een aardig idee, maar dan moet er wel een moment geprikt worden waarop wij uitspraak doen of wij dat inderdaad goed genoeg vinden. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als ik daar even ook mag reageren. Normaal gesproken zou ik daarin meegaan, wat mevrouw Koene zegt, maar omdat de meerderheid tenminste veel partijen hoor ik hier toch wel zeggen van het is niet te begrijpen en laat ik dan maar even de woorden van mevrouw Koene gebruiken: schrijf het nou eens gewoon in jip-en-janneketaal op om het ook voor ons te laten begrijpen wat er staat, maar ook zeker de buitenwereld. Want niet alleen wij zitten hier met iets voor ons waarvan we moeten zeggen van waar hebben we het over en waar gaat het over en waar zeggen we nu ja tegen? Maar ik vind ook dat je het niet kan verkopen naar de buitenwereld toe, zeker naar je stad. Wat ga je nou doen met de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen? Dus ik ga mee met de heer Gorter en volgens mij ook de heer Oostenrijk, schrijf het maar gewoon even opnieuw en schrijf het gewoon in Jip en Janneke-taal duidelijk en helder.

De voorzitter: Dan wil ik echt eventjes nu gaan tellen wie akkoord is met dat voorstel. Het is beetje ongebruikelijk dit om een raadsvoorstel terug te sturen, maar het kan wel als wij in meerderheid dat vinden. Meerderheid wil hier zeggen dat in ieder geval acht partijen dat moeten vinden. Ik tel er één, twee, drie, vier, ik tel er meer dan acht, ik tel er een heleboel. Dus ik denk dat dat dan inderdaad de conclusie is. Daar is misschien de wethouder niet blij mee, maar ze zal het er, vrees ik, wel mee moeten doen. U heeft vanavond gemerkt dat er enig gemor was en vooral ook onduidelijkheid. Het is heel jammer dat het inderdaad niet, want dat had eigenlijk de weg geweest dat iemand gereageerd had op de agendering in de agendacommissie en daar aangeven van ja, maar dit is helemaal niets, dit snappen we niet. Dat is blijkbaar in ieder geval niet voldoende gebeurd. Dus dat is jammer. Dat kost eventjes tijd. Maar goed, in ieder geval weet de wethouder nu wel heel duidelijk van welke informatie eigenlijk de raad behoefte aan heeft. Dus dat gezegd hebbende, mijnheer Noldus, u wilt er nog iets aan toevoegen?

De heer Noldus: Voorzitter, als ik nog één ding mag toevoegen, want ook het stuk over de aangepaste financieringssystematiek, als er dan toch opnieuw aan gesleuteld wordt, zou het me een goed ding waard zijn als dat gelijk meegenomen kan worden in het

totaal. Want dan hebben we ook zicht op wat voor systematiek dat dan is en '...' keuze te maken is. Dat verzoek zou ik toch willen meegeven.

De voorzitter: Het gaat om twee dingen. Het gaat om een duidelijker omschrijving, ook de motieven van de keuzes en het gaat ook inderdaad om duidelijk maken, het financiële plaatje, zodanig dat het voor zo ongeveer iedereen begrijpbaar is. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Daarbij wil ik ook helderheid over hoe je omgaat met vervangingsinvesteringen ten opzichte van nieuwe isolatie of duurzaamheidsmaatregelen. Want ik heb het idee dat de vervangingsinvesteringen, als het om grote bedragen gaat, wel degelijk worden afgeschreven. Daar wordt niet voor gespaard, maar er wordt wel regulier op afgeschreven.

De voorzitter: Uw opmerking wordt genoteerd. Ik heb een aantal keren gehoord dat dat niet gebeurt en dat dat juist het probleem is. Maar goed. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Even voor de zekerheid de vraag: is het nou niet zo dat wij pas in de raadsvergadering een stuk terug kunnen sturen?

De voorzitter: Daar hadden wij het net ook over, maar volgens mij is het zo toch dat wij hier de raad vertegenwoordigen en als commissie dat besluit kunnen nemen. Maar ik kijk even naar de griffier.

De heer Den Boer: Misschien een heel korte toelichting. Ik heb het even opgezocht in ons reglement van orde. Die voorziet niet in het terugsturen van een stuk door de commissie, maar er zit ook een ... Aan het eind van het reglement staat ook: voor gevallen waarin het reglement niet voorziet, kan de commissie zelf besluiten.

De voorzitter: Ik weet niet, mevrouw Koene, neemt u daar genoeg mee? Het was een creatieve vondst. Anders moeten we twee weken wachten.

Mevrouw Koene: Zeker weten, voorzitter. Graag, maar meestal wordt er natuurlijk altijd geschermd met het reglement van orde. Dus ik denk: laat ik hem er even ingooien.

De voorzitter: Daar hadden we echter zitten kijken.

Mevrouw Koene: Overigens heb ik nog wel een cadeautje voor de heer Bos en dat komt dan een dezer dagen naar hem toe.

De voorzitter: Goed. Dan dank ik in ieder geval voor zijn of haar inbreng en wens ik u een genoeglijk vervolg van deze avond. Vriendelijk verzoek om al uw spulletjes mee te nemen, ook lege flesjes, glazen. Heren van de ambtelijke ondersteuning, ook bedankt. Misschien een beetje teleurgesteld over het resultaat, maar ik kan het niet leuker maken dan het is.

2. Vaststellen bestemmingsplan 14e herziening Dubbeldam, locatie Noordendijk - De Hoop - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Safranti
Raadsgriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Damen (PvdA)
Mevr. Dijkstra (Gewoon Dordt)
Dhr. De Feijter (CU/SGP)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Klerk (CDA)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Dhr. Laban (CU/SGP)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Tutupoly (Op Ons Eiland)

Ambtelijke ondersteuning: mevr. Stehouwer

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

De voorzitter: Goedenavond, we gaan beginnen. We zijn wel over tijd, maar dat had een reden. We zijn inmiddels begonnen. We zijn bij elkaar voor het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan 14^e herziening Dubbeldam locatie Noordendijk De Hoop, oordeelsvormende bijeenkomst. Ik wil even kijken of we een voldoende quoterings hebben. Nou, zover ik het kan zien zitten we ruim boven. Welkom allemaal, raad- en commissieleden, mensen thuis, mensen op de tribune, ambtelijke apparaat, in dit geval mevrouw Stehouwer, want mevrouw Prinsen is zojuist weggegaan. Wethouder Burggraaf. Ik wil eigenlijk aan de linkerkant even beginnen met het korte voorstelrondje, puur in verband met de notulen.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

De heer Katif: Jacques Katif, Beter voor Dordt.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer De Feijter: Bart de Feijter, ChristenUnie SGP.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie SGP.

De heer Tutupoly: Gersom Tutupoly, Op Ons Eiland.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks.

Mevrouw Dijkstra: Marjanne Dijkstra, Gewoon Dordt.

Mevrouw Koene: Irene Koene, Gewoon Dordt.

De heer Van der Spoel: Wouter van der Spoel, Fractie van der Spoel.

Mevrouw Stolk: Margret Stolk, VSP.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

De heer Klerk: Albert Klerk, CDA.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Groenewegen: Pieter Groenewegen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Stehouwer geven: Evelien Stehouwer, ambtelijke ondersteuner.

Wethouder Burggraaf: Maarten Burggraaf, namens het college.

De voorzitter: En ik ben Mehmet Safranti, voorzitter van vanavond. Ik wil wel aangeven dat er één woordvoering per fractie ... Ja, ik zie allemaal geknik, dus dat fijn om te zien, voordat er dus onduidelijkheden zijn. Waarom zijn we hier? Ik zal even een korte toelichting aangeven. Op 8 oktober is de commissie in de middag op werkbezoek geweest op de locatie van het bouwplan. In de avond hebben indieners een zienswijze ingesproken, de commissie besloot vervolgens het raadsvoorstel oordeelsvormend te willen bespreken. Dit doen we dan vanavond aan de hand van de volgende politieke vragen. Ik zal ze even nog een keer benoemen. Vindt de commissie dat er voldoende aan de wensen van omwonenden en andere belanghebbenden tegemoet is gekomen? De vraag was van ChristenUnie SGP. Is de commissie tevreden over het participatieproces? Wederom van ChristenUnie SGP. Hoe moet de ontsluiting van het verkeer geregeld worden? Partij voor de Dieren. Wat vindt de commissie van de buiten de zichtlijnen vanaf de Oudendijk uitstekende woning? Partij voor de Dieren. Is het beeldkwaliteitsplan voldoende geborgd? Partij voor de Dieren. Moet de omgeving nog veiliger gemaakt worden voor de kinderen? SP. Inmiddels weten we dat ook Partij voor de Dieren een motie heeft ingediend. Dus ik wilde eigenlijk voorstellen om in dit geval met jullie te beginnen en vervolgens een voor een daarna het woord te geven. Het woord is aan u, mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Ik wil niet op alle politieke vragen ingaan, want dan wordt het een heel lang verhaal, maar focussen op twee. Namelijk: hoe moet de ontsluiting van verkeer geregeld worden en moet de omgeving nog veiliger gemaakt worden voor kinderen? Die pak ik even samen. Het viel ons op, in het verkeersonderzoek, dat er eigenlijk nu al structureel te hard wordt gereden op de

Oudendijk en dan ligt er nog geen wijk naast. Dus dan is het verkeer nog niet toegenomen. Nou, dat was bij ons toch aanleiding om eens te gaan kijken van welke maatregelen worden daar nu genomen om de snelheid uit het verkeer te halen? Nou, eigenlijk geen. Sterker nog, de weg gaat verbreed worden van 3 meter 60 naar 4 meter 80 en je weet dat als een weg verbreed wordt, dat dat uitnodigt tot nog sneller rijden. Als je ook 4 meter 80, op die 4 meter 80 moeten voetgangers zijn, want er is geen stoep, fietsers, er komt vrachtverkeer, er komt autoverkeer en dat is maar een beperkte opsomming. Er komen ook nog scooters en misschien wel af en toe een tractor. Weet ik veel.

Als je dat bijvoorbeeld vergelijkt met het Weizigtpark, daar hebben we gemengde paden voor voetgangers en fietsers, daar hebben we zes meter brede routes voor gereserveerd, omdat we dat veilig achten, waarbij voetgangers en fietsers elkaar nog veilig kunnen passeren. Nou, hier moet dat op 4 meter 80 en dan rijden er ook nog auto's en vrachtwagens tussendoor. Dus dat heeft bij ons aanleiding gegeven van oké, laten we eens kijken, als gemeente, gegeven de huidige situatie, zelfs eigenlijk als deze ontwikkeling of onafhankelijk van deze ontwikkeling, gegeven deze huidige situatie moeten we niet als gemeente eens kijken naar snelheidsremmende maatregelen op de Oudendijk. Nou, dat was onze motie. Onze motie is eigenlijk een onderzoeksmotie om eens te gaan kijken: welke maatregelen zijn daar mogelijk, vooral op het stuk waar de intensiteit nog groter gaat worden tussen de provinciale weg en die ontsluiting van de nieuwe Hoven, maar ook op de rest van het stuk van de Oudendijk waar geen vrijliggend fietspad is. Dus dat is nog een stukje verder de hoek om. Dan wilden we eigenlijk ook een vraag stellen over de volgende politieke vraag: is het beeldkwaliteitsplan voldoende geborgd? Daarvan ...

De heer Noldus: Voorzitter, misschien als het mag toch even, want de heer Groenewege gaat naar ander onderwerp. Ik wil eigenlijk een vraag stellen of we het wel goed begrepen hebben dat de uitwerking van de verkeersveiligheid sec toeziet op het stukje Oudendijk of is de heer Groenewege ook van mening dat op de provinciale weg hoge mate sprake is van hardrijden en om dat ook te betrekken bij een dergelijk onderzoek? Hoe ziet de heer Groenewege dat?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Noldus. De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u. Onze motie ziet alleen toe op de Oudendijk. Maar we zitten nog in de commissie, dus daar kan nog van alles mee gebeuren. Er kan nog een motie bijkomen over de provinciale weg, als de VVD daar behoefte aan heeft. Dat kan allemaal. Dan het beeldkwaliteitsplan. Daarvan hebben de bewoners iets heel interessants aangeleverd, namelijk een pleitnotitie en in de bijlage bij die pleitnotitie staat een suggestie om in het bestemmingsplan, in de regels van het bestemmingsplan dat beeldkwaliteitsplan scherper te borgen. Want nu wordt het wel heel losjes geborgd. We zijn eigenlijk benieuwd, voor we daar een amendement op doen, wat de wethouder van de tekstsuggestie van de bewoners vindt en als die tekstsuggestie positief wordt beoordeeld, dan overwegen we om die over te nemen in een amendement. Dat was het voor nu vanuit de Partij voor de Dieren. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil het woord eigenlijk geven aan ChristenUnie SGP, in dit geval.

De heer De Feijter: Dat mag, voorzitter. U verrast me, maar is goed. Ja. ChristenUnie-SGP staat eigenlijk positief tegenover deze ontwikkeling. Sinds de 2018 is De Hoop al bezig met dit plan en de afgelopen drie jaar ook veelvuldig met participatierondes bezig geweest. We zien dat de initiatiefnemer ook meerdere planaanpassingen heeft geleverd naar aanleiding van zienswijzen, dus daar zijn we ook heel blij mee.

Daarnaast zijn we ook blij met dat de initiatiefnemer ook echt die verantwoordelijkheid neemt om zelfs infrastructurele aanpassingen te doen op haar kosten. Dus wat dat betreft petje af, ook richting de initiatiefnemer, voor het gelopen participatieproces. Daarnaast zijn we ook tevreden over de woningbouwopgave wat er uiteindelijk gerealiseerd dient te worden, naar ik meen 58 vrijesectorwoningen, maar ook zo'n 50 sociale huurwoningen, daarnaast gemengd met woonwagendplaatsen. We vinden dat een heel mooie manier om een wijk in te richten met een mooie mix van verschillende woonvormen. Het laatste punt wat de heer Groenewege zojuist aanraakte, is ook een punt wat bij onszelf speelde. In oktober in de raad heeft een omwonende nog eens gepleit dat de juridische borging van de planregels niet goed genoeg is van het beeldkwaliteitsplan specifiek en in de beantwoording op de schriftelijke vragen kwam hier eigenlijk niet een eenduidig antwoord op, dus die zouden we nog eens graag terug willen geven aan de wethouder. Hopelijk dat hij daar wel een eenduidig antwoord op kan geven. Tot slot nog het puntje verkeer, net al eventjes kort aangestipt. Blij dat De Hoop hier ook verantwoordelijkheid neemt door infrastructuur daar aan te passen. De verbreding van de weg vinden wij een goed idee. Tegelijkertijd zien we ook, zoals de heer Groenewege opmerkt, dat eigenlijk alleen op het puntje snelheidsremmende maatregelen de Oudendijk slecht scoort. De rest van de punten zijn goed, sommige iets minder, maar het enige punt waar de Oudendijk slecht op scoort, zijn die snelheidsremmende maatregelen. Dus daarom zouden wij ook zeker wel wat voelen voor een onderzoek naar hoe wij dat verder inrichting zouden kunnen geven, zeker met het oog op een toename, ook van langzaam verkeer. Wandelaars, fietsers, juist die verkeersstromen die wij als gemeente ook belangrijk vinden, met inachtneming van het STOMP-principe. Daarom zijn wij ook wel benieuwd wat de wethouder vindt van het eventueel onderzoeken van deze snelheidsremmende maatregelen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Ik vervang op dit onderwerp mijn fractiegenoot mevrouw Kamphuis, omdat zij bij '...' moet zijn. Ik merk dan toch dat je, als je de beeldvorming niet hebt gedaan, dat je dan enigszins beperkt bent in je zicht op het onderwerp. Dus wij hebben voor nu besloten, even in overleg, dat we ons specifiek richten op de verkeersveiligheid van de Oudendijk. En collega Groenewege heeft daar een goede motie voor opgesteld waar wij positief tegenover staan. Gezien de verwachte toename van verkeer en veiligheid van kinderen c.q. scholieren, zoals wij in onze vraag inderdaad hebben benoemd, de vraag ingediend door CU SGP over participatie vind ik dus ook vrij lastig te beoordelen. Ik zag wel dat er een aantal momenten geweest waren. Voor de rest ben ik eigenlijk gewoon benieuwd naar de inbreng van de collega's. Wellicht dat er ideeën komen waarvan ik zeg: nou, daar kunnen we ons bij aansluiten. Dus ik wacht eventjes verder het debat af. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Katif van Beter voor Dordt.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. In tegenstelling tot de collega's, ik zal toch even de vijf punten even langs willen lopen. Voordat ik dat doe, wil ik toch even iets zeggen over de motie.

Ik moet eerlijk zeggen, mijn pleidooi was heel anders toen de motie eigenlijk op de mat of in die telefoon binnenkwam en toen dacht ik ja, waarom eigenlijk ook niet? Maar laten we even beginnen met verkeersveiligheid, voorzitter. De omwonenden maken zich begrijpelijkerwijs zorgen over de verkeersveiligheid, vooral met het oog op het extra verkeer dat via de Oudendijk zal worden afgewikkeld. Het plan voorziet in verschillende maatregelen, waaronder het verbreden en het herinrichten van de Oudendijk en het kruispunt met provinciale weg en secundaire ontsluiting via '...' weg. Met de kennis van nu hebben wij voldoende vertrouwen dat deze maatregelen de veiligheid van alle weggebruikers, toen kwam mijnheer Groenewegen met een motie en toen ging eigenlijk mijn hele pleidooi heel anders. Maar goed. Tot zover even de verkeersveiligheid en ontsluiting. Behoud van het landelijk karakter en zichtlijnen. Het plan zoals hij voorligt, heeft zorgvuldig rekening gehouden met de inpassing van de woning in natuurlijk omgeving. '...' een woning in de zichtlijn vanaf de Oudendijk valt, is de bebouwing zoveel mogelijk verspreid om recht te doen aan het landschappelijke karakter. Het behoud van het open karakter blijft een belangrijk aandachtspunt voor Beter voor Dordt, maar moet worden afgewogen tegen de voordelen van het project, zoals woningbouw en zorgvoorzieningen. Dan ga ik even langs de lat van de borging van beeldkwaliteitsplan. Voorzitter. Het beeldkwaliteitsplan borgt wat wij noemen de esthetische en landschappelijke waarde van de ontwikkeling door de strenge eisen aan de bebouwing en landschappelijke inpassing en binnen een jaar na de bouw moeten de landschappelijke elementen gerealiseerd worden, wat zekerheid biedt aan de omwonenden die visuele verstoring beperkt blijven. Ten aanzien van de afweging in het participatieproces, voorzitter. Wat ik kon constateren, we als Beter voor Dordt konden constateren is dat het intensief een zorgvuldig is uitgevoerd, het participatieproces. Bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden hebben in meerdere rondes hun input kunnen geven, dat heeft geleid tot aanpassing, zoals een geluidsscherm en aanpassen van de watergangen. Dit toont aan dat er goed is geluisterd naar de bewoners en we benadrukken het belang van een positieve participatie gedurende het hele proces. Waarom zeg ik dat? Omdat er vaak eigenlijk in ieder project daar wordt alleen maar aan het begin een heel mooi participatieproces, iedereen heeft zijn woordje gedaan, we hebben het verwerkt en we gaan oven door. Maar wat Beter voor Dordt betreft, zou ik graag willen zien dat je eigenlijk tijdens het hele proces, de hele bouw een participatieroute maakt, want dan betrek je daadwerkelijk ook de bewoners in de omgeving bij datgene waar je mee bezig bent als gemeente. Dan kom ik even bij de vijfde lat, om het zo maar te zeggen, grote maatschappelijke belangen en woningbehoefte. Dordrecht kampt met een aanzienlijke woningbehoefte. Dit plan biedt een breder scala aan woningen, waaronder sociale huurwoningen, seniorenwoningen, vrijesectorwoningen en het speelt in op de dringende behoefte aan woningen voor diverse doelgroepen en sluit aan op de gemeentelijke en de regionale woonvisie. Conclusie, voorzitter, het was een andere conclusie. Bestemmingsplan vertegenwoordigt een evenwichtige oplossing, zei ik, die tegemoetkomt aan de woonbehoefte, de maatschappelijke groeiambities van onze stad Dordrecht ondersteunt en zorgvuldig omgaat met landschappelijk een sociale omgeving. Beter voor Dordt waardeert de input van de omwonenden. Ik hoop dat de participatie, dat heb ik net even aangegeven,

gedurende het hele proces voor alle betrokken partijen positief blijft, in gesprek blijven met de bewoners van onze mooie stad.

En wij zullen, dan komt die, wij zullen kritisch blijven toezien op de uitvoering van de gemaakte toezeggingen met name rond de verkeersveiligheid. Nou, mijnheer Groenewege, u wordt op uw wenken bediend, zichtlijnen en beeldkwaliteit. Tot zover, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Helder verhaal, want iedereen ging aandachtig luisteren. Dus dat is heel duidelijk. Wie kan ik het woord geven? Mijnheer Klerk, het CDA.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde vooral even ingaan op het punt van de verkeersveiligheid, nou zit ik even te scrollen, dat waren de vragen over de ontsluiting van het verkeer en de omgeving veiliger maken voor kinderen. In de beeldvormende sessie kwam toch wel naar voren dat het goed is onderzocht wat de verschillende mogelijkheden zijn om de wijk te ontsluiten en de ontsluiting zoals die nu ligt, het stuk Oudendijk, is wat ons betreft ook wel een goede dat daar de weg wordt verbreed. Het gaat maar om een klein stukje, zag ik toen wij daar natuurlijk naar buiten liepen. Het is natuurlijk niet de hele Oudendijk, dat hele traject. Op het punt ten aanzien van de verkeersveiligheid zijn wij wel tevreden over het plan. De motie van de Partij voor de Dieren triggerde ons toch wel, alleen we vinden hem ook wel wat problematisch, want juist snelheidsbelemmerende maatregelen kunnen vaak tot hele enge ongelukken leiden, dat hebben we in andere delen van de stad ook gezien in de laatste jaren. Daar is het ook veelvuldig over gegaan in het vragen halfuur. Maar daarentegen het idee voor een fietsstraat, dat zou voor mijn fractie best heel erg het overwegen waard zijn om dat wel te steunen, een onderzoek daarnaar te doen. Dus paaltjes, wegversmallingen en dergelijke belemmeringen, daar zullen wij niet zo snel mee instemmen, maar een fietsstraat, dat is iets wat wel zou passen. Dat is eigenlijk ...

De heer Bootsman: Voorzitter?

De voorzitter: Sorry, ik schrok. Mijnheer Bootsman, GroenLinks.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag voor de heer Klerk. Ik hoor een warm pleidooi voor een fietsstraat en dat vind ik op zichzelf ook wel mooi. Maar ik hoorde laatst ergens dat een fietsstraat geen juridische status heeft. Weet de heer Klerk daarvan?

De heer Klerk: Zeker weet ik daarvan. Er staat ook nog steeds een technische vraag uit die ik informeel aan de wethouder die erover gaat heb gesteld naar aanleiding van de auto te gast straat. Volgens mij is dat ook een fietsstraat, alleen onze interpretatie daarvan. Maar uiteindelijk is het nog steeds zo dat zo'n straat, ondanks dat hij geen juridische status heeft, wel aanmoedigt, het biedt een stuk bewustwording dat je als auto hier niet de dominante weggebruiker bent en dus daar extra moet rekening houden met andere verkeersdeelnemers.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik snap wel waar de reactie van het CDA vandaan komt, want het is natuurlijk best veel in het nieuws geweest dat er paaltjes verkeerd zijn gezet in Dordrecht, de laatste tijd, en dat dat dan juist tot hinder leidt in plaats van tot verkeersveiligheid. Maar dat lijkt ons toch geen reden om dan maar helemaal paaltjes af te zweren of drempels of andere belemmeringen en het lijkt ons ook geen reden om ze niet in een onderzoek mee te nemen. We verplichten niet de aanleg van paaltjes in de motie, dat zou ook een beetje gek zijn, maar het is toch wel goed om te kijken van welke maatregelen kan je op welke plek nemen, op een goede manier om die Verkeersveiligheid daar te verbeteren en om dan al van tevoren maatregelen te gaan wegstrepen, is toch ook een beetje gek. Vindt de heer Klerk dat ook niet?

De voorzitter: Mijnheer Klerk.

De heer Klerk: Of ik dat helemaal gek vind, dat niet. Alleen het beleid zoals dat nu is in de gemeente is juist dat er minder wordt ingezet op dergelijke maatregelen om de reden dat ze de verkeersveiligheid vaak niet bevorderen. Daarnaast is het stuk waar we over spreken, u liet in uw woordvoering eigenlijk voorkomen alsof de hele Oudendijk verbreed wordt, het is maar een klein stukje en als je dat stukje ook al gaat beperken met palen, denk ik dat dat gewoon niet het doel gaat bereiken wat we ermee beogen. Het is alleen maar een onderzoek, maar onze fractie is toch wel, zeker als je het hebt over een stuk weg waarbij fietsers veelvuldig gebruik gaan maken, dat de inzet voor snelheidsbelemmerende maatregelen minimaal, zo minimaal mogelijk moet zijn. Het hoeft wat mij betreft niet zo ver te gaan dat, en dat is ook eens in een eerdere vergadering wel gezegd, dat doordat er fietsers zijn, auto's de snelheid maar moeten matigen. Ik heb dat ooit wel eens een keer fiets als levend schild genoemd. Dat ook niet. Alleen, daarom is het een auto te gaststraat, of een fietsstraat, zoals u het noemt, een goede oplossing. Dat zou, wat ons betreft, de focus van de motie moeten zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Groenewege nog een vraag?

De heer Groenewege: De heer Klerk noemt telkens de paaltjes. Ik ben wel benieuwd wat hij vindt van drempels, want je hebt vaak als je een dertigkilometerzone inrijdt, dat je over een drempel gaat zodat je meteen doorhebt van ik rij een dertigkilometerzone in. Het lijkt alsof dat in de plannen voor deze dertigkilometerzone niet is opgenomen. Hoe kijkt de heer Klerk daar tegenaan, want dat is weer wat anders dan paaltjes natuurlijk.

De voorzitter: Mijnheer Klerk.

De heer Klerk: Klopt dat een drempel iets anders is dan een paaltje, maar uiteindelijk, wat onze afweging is, is dat het echt gaat om een kort stukje weg en uiteindelijk, dat hele stuk dertigkilometerzone dat of auto te gaststraat, ik ben helemaal verdwaald in de begrippen, dat is een goed idee. Kijk, als er op een of andere manier een teken komt dat een auto wel merkbaar wordt gemaakt dat die op zo'n fietsstraat rijdt, dan is dat wat anders als wanneer ik snelheidsbeperkende maatregelen zoals wegversmalling en dergelijk.

Dus als dat via een drempeltje of in ieder geval een bewustwordingssignaal is, maar een dergelijke drempel zie ik niet zozeer als een snelheidsbeperkende maatregel, want die

zou dan vlak na de bocht vanaf de provinciale weg komen. Dat doe je ook meestal niet op hoge snelheid.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mijnheer Damen van Partij van de Arbeid.

De heer Damen: Voorzitter, wij zijn als PvdA blij met het programma dat voorligt. Eigenlijk een voorbeeld van hoe het overal zou moeten, van alles wat, sociale woningbouw, duurder woningbouw, ook nog een woonwagenkamp. Dat hoeft van mij niet overal, maar daar zou ook wel meer van kunnen komen. Dus wat dat betreft zijn wij enthousiast. Wat betreft de verkeersveiligheid, een ander heikel punt in onze ogen, dat waren wij wat kritisch ten opzichte van de motie van de Partij voor de Dieren. Er is al veel onderzoek geweest en wij konden ons ook niet goed voorstellen welke maatregelen hier echt de verkeersveiligheid zouden verbeteren. Want er is al het nodige gezegd over paaltjes. Landelijk staan paaltjes in kwaai reuk nu vanwege de ongelukken die daaruit voortkomen doordat mensen er gewoon met een knal tegenaan rijden, met de fiets. Maar de suggestie die de heer Klerk doet, die klinkt ons buitengewoon zinnig in de oren en daar zouden we graag de reactie van de wethouder op willen horen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mijnheer Bootsman, GroenLinks.

De heer Bootsman: Ja, dank u wel. Voorzitter, op de Dordtse dinsdag van 8 oktober hadden wij het voorrecht om verschillende sprekers te mogen horen op dit onderwerp, wat vanavond ook hier op de agenda staat. In hun woorden en ook in een aantal ingediende zienswijzen, klonk toch ook soms wel een gevoel van frustratie door. Het gevoel dat niet alles is meegenomen in de participatie. Nu kan dat natuurlijk ook niet, maar dit is wel een gevoel dat we helaas vaker horen in onze stad. Dan is het belangrijk om onszelf de vraag te stellen: wat is participatie nu eigenlijk? Hebben zowel de gemeente als onze inwoners eigenlijk wel hetzelfde begrip van wat het betekent om samen te werken met input van zowel de gemeente als inwoners aan de toekomst van Dordrecht? Want alleen door samen aan de stad te bouwen, kunnen we ook werken aan een toekomst die voor iedereen werkt en dan kunnen wij een Dordrecht creëren waar we trots op kunnen zijn. Dan nu nog even over het verkeer.

De heer Noldus: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Als ik een vraag mag stellen, voorzitter, ik ben wel benieuwd of GroenLinks dan ook weegt in dit traject of participatie dan voldoende geweest is en zo niet, waar het dan aan mist in dit proces.

De voorzitter: De heer Bootsman.

De heer Bootsman: Zeker. Dank u wel voor de vraag. In dit proces is er best wel veel vanuit participatie overgenomen uiteindelijk in het plan, dus dat is op zich goed, alleen vragen wij ons dan wel af van wat kunnen we nou nog verbeteren aan een participatie proces, ook qua verwachtingen die over en weer spelen, zodat het voor de mensen toch

wat prettiger voelt dat zij echt gehoord worden en dat we dan toch wat minder iedere keer toch weer mensen krijgen die er teleurgesteld in zijn. Zo voldoende? Dan ga ik door met mijn verhaal en dan ga ik het hebben over de verkeersveiligheid. Want de zorgen van de insprekers vinden wij op zich wel begrijpelijk. De Oudendijk is nu nog een zeer smalle dijk, hij wordt natuurlijk wel iets verbreed, maar de auto bewegingen daar zullen met '...' 157 procent toenemen, wat natuurlijk een significante stijging is en wat dan terecht vragen oproept over de verkeersveiligheid, lijkt mij. In de stukken lezen we dat een ontsluiting via het industrieterrein niet wenselijk is vanwege de invloed woon-werkverkeer en de vermenging daarvan. Daarover willen wij nog wel aan de wethouder de volgende vraag stellen van waarom is dit niet wenselijk en wat betekent die vermenging precies? En als de ontsluiting daadwerkelijk straks via de Oudendijk gaat, is het absoluut essentieel dat de aanbevelingen van Goudappel serieus worden genomen en voordat de eerste bewoners zich in de nieuwe hoven gaan vestigen, ook daadwerkelijk worden doorgevoerd. En net hebben we een leuke discussie gehad over fietsstraten en paaltjes en al dat soort dingen en ik zou zeggen, ik denk dat we dat gewoon allemaal moeten onderzoeken wat het beste is om het daar zo veilig mogelijk te krijgen. Of dat nou een fietsstraat is of een paaltje is, is mij om het even, maar het moet er wel gewoon zo veilig mogelijk worden voor iedereen die gebruik maakt van de dijk. Daarnaast nog een klein stukje over het beeldkwaliteitsplan. Dat ziet er mooi uit. Dat heeft zeker de potentie om bij te dragen, ook aan de kwaliteit van de ontwikkeling. Maar we hebben ook van de insprekers gehoord, en mijnheer Groenewegen zei het net ook al, de borging van dat plan is wel van cruciaal belang. Want het is wel ons landelijk gebied. Het is wel gewoon belangrijk dat die kwaliteit gewaarborgd blijft. Dat was hem, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bootsman. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Laat ik dan ook eerst even beginnen over de verkeersveiligheid. De motie van Partij voor de Dieren, daar staan wij wel achter. We zijn wel eventjes benieuwd naar de reactie van het college. Het is natuurlijk altijd belangrijk om de verkeersveiligheid, dat is gewoon heel belangrijk, zeker in dit gebied. Tegelijkertijd zijn wij blij met dit voorstel, zoals het hier ligt. Juist op dit dossier is er heel veel participatie geweest. Wij zijn altijd heel kritisch, zeg ik even richting de heer Bootsman, als het gaat over participatie. Ik denk wel dat de mensen gehoord zijn, maar dat ze niet allemaal tevreden zijn. We kunnen niet iedereen tevreden stellen. Wat voor de VSP van belang is, is het dorpse en het landelijke karakter wat je daar hebt, dat vinden we erg belangrijk. De heer Katif gaf het vanavond ook aan: laten we alsjeblieft gedurende dit hele traject de bewoners en de participatie, zoals het hier gelopen is, alsjeblieft daarin meenemen, want ik denk dat dit een voorbeeld is waar we er niet veel van gehad hebben de laatste tijd, als we het hebben over participatie en ook zeker de initiatiefnemer heeft het, wat ons betreft, heel netjes aangepakt. En nogmaals, je kan niet iedereen tevreden stellen.

En als je ook kijkt naar het plangebied waarvan sociale huurwoningen, 58 vrijesectorwoningen, wat ons natuurlijk ook nauw aan het hart ligt is de 50 verpleeghuiseenheden. En daarbij ook nog eens een keer de vijf standplaatsen. Alleen daar heb ik nog wel een vraag over: die vijf standplaatsen, die zijn per kavel 350 vierkante meter. Nou weten we dat de woonwagenstandplaatsen best wel in het geding

zijn. We hebben daar nog niet zo lang geleden een initiatiefvoorstel aangenomen. Waarom gaan we die kavels, dat is maar gewoon een vraag, als we die kavels zouden splitsen naar 175, dan heb je daar misschien wel tien standplaatsen. Daar los je ook een groot probleem mee op, we moeten nog het Maasterras, als dat eventueel weg zou gaan, moet ook nog opgelost worden. Het is maar gewoon een vraag: waarom is gekozen voor vijf en bijvoorbeeld niet voor tien, waarom zijn die kavels zo heel erg groot, als we het dan hebben over ruimtegebrek, want de ruimte op dit eiland om te bouwen is niet zo groot. Dat er ook koopplekken zijn, dat doet ons ook deugd. Want woonwagenvolwoningbewoners hebben dezelfde rechten en plichten als normale burgers. Daar wil ik het eventjes bij laten. Dus mooi voorstel, een paar kritische dingetjes waar we nog graag een antwoord op willen hebben.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Stolk. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Het proces rondom de ontwikkeling achter De Hoop, dat loopt al best een tijd en we zijn blij dat hij nu weer een stap verder lijkt te komen in de ontwikkeling. We spreken veel inwoners die behoefte hebben aan extra woningen en als je dan denkt over locatie, is dit ook echt een locatie die vaak ook door mensen zelf benoemd wordt. Recent hier ook in deze zaal, overigens, ook op een ander initiatief. Dus daar zijn we blij omdat we daar een stap verder inkomen. We zijn positief ook over de invulling en de gekozen verdeling en beeldkwaliteit en de opzet van de wijk. Als ik een aantal punten er even uitlicht, ga ik beginnen met de verkeersveiligheid en ook de ontsluiting van verkeer. Daar zat, voorzitter, voor ons echt wel in het begin een belangrijke zorg in. Toen het bestemmingsplan op ons afkwam, waren we niet per se overtuigd dat dit de beste ontsluitingsroute was. Ik moet eerlijk zeggen, daar zijn we in het proces eigenlijk wel op teruggekomen, dat de alternatieven eigenlijk an sich niet beter zijn gezien ook onze '...' op de technische vragen. We zijn nog te plaatse geweest op het industrieterrein of de Ploegstraat en de argumenten die gelden waarom we zorgen hebben over de Oudendijk waar veel fietsers zijn, geldt natuurlijk even goed voor de Ploegstraat waar veel fietsers uit de Stadspolders de Noordendijk oversteken om daar richting Dubbeldam te fietsen en daarop het bedrijventerrein met veel bedrijvigheid is het ook niet een ideale ontsluiting, denken wij. Wel een vraag die we daarbij hebben: zou mogelijk zijn, voorzitter, om een tweede ontsluiting toch meer open te stellen al dan niet voor een deel van de wijk om toch een deel van de Oudendijk daarin te ontlasten? En voorzitter, voor fietsverkeer is het natuurlijk ook gegaan over het huidige gebruik van het terrein van De Hoop, wat min of meer gedoogd of toegestaan wordt. Is het denkbaar dat er met De Hoop afspraken gemaakt worden om toch meer de ingang van De Hoop voor fietsverkeer meer toe te staan en daarmee dus ook de dijk voor een deel te ontzien voor deze doelgroep op de fiets? Dan, voorzitter, ook in het kader van verkeer en veiligheid de motie van de Partij voor de Dieren.

Indachtig ook de discussie die net even ontstond tussen mijn collega Klerk en de collega Groeneweg, zo denken wij er in principe ook over. Op zich een sympathieke motie. We wachten even de reactie af. Wel wat zorgen over wat ingrepen, dat niet alle ingrepen die gedaan worden, leiden tot een veiligere situatie. Dat kwam net ook in de discussie wel goed naar voren. Ook over drempels kunnen wij wel een aantal locaties aanwijzen waar drempels niet tot een verbetering hebben geleid. Dat is wel niet verkeerskundig als qua overlast voor omwonenden. Dus daar zit wat ons betreft wel een zorg en qua

verkeersveiligheid is de snelheid op de provinciale weg al langer een doorn in het oog voor velen, ook de bewoners van de andere Hoven. Dus wellicht richting het college of richting de Partij voor de Dieren: een idee om dat nog breder te trekken in een verkeersveiligheidsactie of wellicht zit het al voldoende in de in de aanpassing van het knooppunt en hebben wij dat onvoldoende gezien. Dan spring ik even naar het onderwerp participatie. Kwam net ook al op een aantal punten naar voren, daar sluiten wij ons wel bij aan. We zien dat er een gedegen uitvoerige afstemming is geweest, dat er uiteraard ook in de commissie vorige keer onderwerpen zijn benoemd waar mensen, de omwonenden, niet blij mee zijn. Dat dat zien we ook, dat horen we ook. Tegelijkertijd is er ook wel heel veel aangepast aan het plan zoals het ligt. Volgens mij zei de heer Katif er wat over, de toegankelijkheid vanaf de Noordendijk voor de dijkwoningen, dat is bijvoorbeeld geschrapt in het voorliggende bestemmingsplan, terwijl dat vanuit het perspectief van nieuwe bewoners wel best een heel kwalitatieve toevoeging zou zijn voor de kwaliteit van wonen aan zo'n dijk, ook als je de beeldkwaliteit van de Noordendijk verderop betreft. Dus we zien dat dat eruit gehaald is, we denken dat dat vanuit de participatie en vanuit de omwonende waardevol is, dus dat zien we in ieder geval als een positieve invulling ook van dat proces. Dan heb ik de motie gehad hebben, dan hebben we de zichtlijnen. Wij denken, ik weet niet wie van de collega's daar wat over zei, maar daar sluiten we ons bij aan dat de zichtlijnen wat ons betreft goed opgezet zijn, ruim opgezet zijn om het dijkse en dorpse karakter te benadrukken. Over de beeldkwaliteit, indachtig de opwerking van de heer Groenewege, onze technische vraag zien wij niet helemaal beantwoord en ook gehoord hebbende de spreker van een aantal weken geleden op dit onderwerp, vragen ons af of dat nou voldoende gedekt is in het bestemmingsplan of dat daar nog iets nodig is om dat beter te borgen. Dat brengt me tot het laatste punt, voorzitter, over de woonwagens. Daar hebben wij nog wel een vraag bij. We zien dat in eerdere discussie dat eigenlijk over de woonwagens en waar kan dat nou wel dit gebied eigenlijk al vrij snel is benoemd. Het zat vrij snel ook in de plannen die meegegeven zijn of de kaders die meegegeven zijn aan de ontwikkelaar. Dus dat zien we daarin terug. Indachtig de opmerking van mevrouw Stolk zien we dat het redelijk grote kavels zijn en een redelijk groot gebied betreft. We zien ook dat er wordt voorgesteld om koop kavels te hanteren. De vraag die we daarbij hebben is of het niet praktischer, doelmatiger en beter bij het verdeelsysteem van woonwagenverdeling aan zou sluiten als dat huur zou zijn. We zijn benieuwd naar de redactie van het college daarop. En klopt het ook dat de beoogde invulling van woonwagens hier dan ook een deel van de bestaande bewoners van de Weeskinderdijk, mocht dat project doorgaan, als beoogde locatie dan zou moeten opvangen? Dat waren mijn punten, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Mag ik een vraag stellen aan de heer Noldus? Waarom ziet u een meerwaarde in het verhuren van kavels? Waarom hebben woonwagenbewoners niet ook dezelfde rechten en plichten als gewone bewoners, want anders ga je het ... In principe wordt het een soort erfpacht en volgens mij is daar de VVD nou niet zo'n voorstander van.

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Dat laatste klopt zeker. Om op dat eerste in te gaan, of er verschil is tussen woonwagenbewoners en traditionele bouw woningen, of dat verschil er is dat ik

weet niet, er is natuurlijk altijd het verschil tussen koop en huur. Als ik me de discussies rondom woonwagens van vorig jaar goed herinner, is er een verdeelsysteem om in aanmerking te komen voor een woonwagen. Het lijkt me dat je daar beter op kunt verdelen op basis van inschrijving, als je dat op een basis van verhuur doet, dan op basis van verkoop. Het lijkt me als je daar op wachttijd beter kunt sturen met een huursystematiek dan een koopsystematiek. Dat is eigenlijk de achtergrond van onze vraag. Ik zie u nee schudden. Ik ben benieuwd naar de weging. Die indruk hebben wij, vandaar onze vraag die daarover over gesteld is.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als ik daar even op mag reageren, de heer Noldus daagt me dan natuurlijk altijd eventjes uit en dan ga ik altijd graag even de discussie met hem aan. Kijk, niet alle woonwagenbewoners zit op een sociale wagen te wachten. Er zijn ook gewoon woonwagenbewoners die gewoon een stuk grond kunnen kopen en een wagen erop kunnen bouwen. Waarom dan speciaal verhuren en niet alleen sociale woningbouw, want u bent toch ook een beetje van het duurdere segment?

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, er worden me allemaal dingen aangemeten. Het is een mooi perspectief wat ik dan ophaal van anderen op mij. Maar nee, serieus, voorzitter, ik vraag me af of je met koop, mevrouw Stolk betreft het op sociale huur, maar het feit dat je werkt met een wachtlijst en verdeelsystematiek op woonwagens, staat volgens mij los van de vraag of het sociale huur is of niet. Volgens mij hanteren we als gemeente verdeelsystematiek op basis van inschrijftijd voor woonwagens en de vraag is: is dat niet praktischer, eenvoudiger realiseerbaar met huur? Dat is feitelijk de vraag die we daarbij hebben. Ik kan me voorstellen dat ook koop toch een beletsel is, bij sommigen een voordeel, maar toch ook een beletsel zal zijn voor sommige mensen op de wachtlijst om daar een plekje te bemachtigen.

De voorzitter: Uw punt is duidelijk, die nemen we ook mee richting de wethouder. Mijnheer Katif, had u nog? Nee, niet meer. Mijnheer Tutupoly dan?

De heer Tutupoly: Voorzitter, dank. Ik zal even de politieke vragen langslopen zoals ze hier opgemerkt zijn. Ten aanzien van de veiligheid van de omgeving, toen wij daar destijds een rondleiding hebben gehad, toen dachten we in eerste instantie: het gaat om een stuk van ongeveer 100 meter. Maar ik moet zeggen dat de motie van Partij voor de Dieren ons wel aansprak.

Want waarom zou je die snelheid op die hele dijk er niet uit kunnen halen, wat eigenlijk de situatie alleen maar veiliger zou maken. Nou ja, voor de rest ten aanzien van het hele plan zoals het er ligt. Het is vrij divers, dat spreekt ons zeker aan. Ik moet zeggen dat wij net als de VSP wel vragen hadden over het perceelgrond wat gebruikt wordt voor de woonwagens. Uiteraard moeten de woonwagens ook in Dordrecht geplaatst worden, maar de percelen waren vrij groot. Dus we hadden eigenlijk toen destijds ook die vraag gesteld tijdens die presentatie en daar kwam uit dat het aan bepaalde regelgeving moest voldoen, dat dat de reden was, maar dat willen we graag dan wel bevestigd hebben van de wethouder, waarom er dus inderdaad geen kleinere percelen gehandhaafd kunnen worden zodat er meer woonwagens eventueel op kwijt zouden kunnen en je dus meer personen daarmee zou kunnen helpen. Ten aanzien van

participatieproces. Als we kijken, hier is kennelijk bij dit plan wel de tijd genomen voor een participatieproces, dus het lijkt in ieder geval dat daar goed mee overweg gegaan is, dat er ook met de inspraak een en ander gebeurd is. Ik moet wel zeggen: de vraag triggert me wel, want als ik deze vraag zie dan denk ik: wat als het niet voldaan had, waar hadden we dan nu over gesproken? Zeker omdat we laatst met de flexwoningen heel veel partijen het er niet mee eens waren, maar er vervolgens niets mee gedaan wordt. Dus ja, als ik die vraag dan zo lees, dan denk ik toch van ja, wat als het niet voldaan had, hadden we dan ook weer gewoon verder gegaan? De zichtlijnen vanuit de Oudendijk over de uitstekende woning. Dat hoeft voor ons geen probleem te zijn, ook als je kijkt naar de weg. Die loopt ook een beetje naar buiten toe, dus in dat kader lijkt het ons niet echt hinderlijk dat de woning hier in dit kader ook een beetje naar buiten toe loopt. Tot zover. Voor de rest is het een mooi plan.

De voorzitter: Dank u wel. Nog andere partijen die nog niet aan het woord zijn geweest? Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Allereerst mooi plan. Ik had twee vragen, die wilde ik beantwoorden, dat waren de vragen van de Partij voor de Dieren. Alleen ik zit al tien minuten na te denken wat ik daar extra over kan zeggen, behalve dan wat er al is gezegd. Dus ik sluit me aan bij de woordvoering van de heer Groenewege wat betreft de punten hoe de ontsluiting van verkeer geregeld moet worden, prima motie en ik zou hem inderdaad uitgebreid willen zien richting provinciale weg. Wat betreft het amendement wat de heer Groenewegen eventueel aankondigde, lijkt me een goed plan, maar laten we inderdaad even kijken wat de reactie is van de wethouder. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Spoel. Als er geen vragen meer zijn, dan ga ik over richting de wethouder in dit geval.

Wethouder Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Ik heb op drie thema's vragen gehoord en dat ging over de verkeerssituatie, verkeersveiligheid, de beeldkwaliteit en de borging daarvan en met betrekking tot de woonwagens. Om bij die laatste te beginnen, ja, het klopt inderdaad dat er flink wat ruimte voor nodig is voor een woonwagen.

Natuurlijk hebben we gekeken hoe je uiteindelijk in zo'n plan ook het meest efficiënt je doelstellingen kan bereiken en een aantal regels maakt onder andere ook in het kader van brandveiligheid een afstand van woonwagens dat het ruimtebeslag wat nu in het plan zit, dat dat een vereiste is om op een veilige manier vijf woonwagens en de beeldkwaliteit ook die verder in het plan staat te kunnen realiseren. Dus daar zit niet een mogelijkheid om er meer plekken te kunnen creëren om bijvoorbeeld andere doelstellingen zoals bij Weeskinderdijk, hoorde ik een aantal zeggen, te kunnen oplossen. Als het gaat over het verdeelsysteem. Ja, dat is vooral een politieke keuze. In het college hebben we geconstateerd dat er ook behoefte is aan koopwoonwagen plekken. Daarom hebben we voor deze situatie nu voor die vorm gekozen, omdat er daar gewoon niet veel plekken van in Dordrecht zijn. Dat maakt voor ons wel het nog een puzzel, want we hebben een verdeelsysteem op basis van huur bestaand al. Nou, dat zal niet voor de koop toegepast kunnen worden. Tegelijkertijd, als je een beetje kijkt, dan

heb ik ook wel gemeentes gevonden die ook standplaatsen verkopen volgens een soort toewijzingssystematiek en ook daarin borgen om te voorkomen dat als het daarna weer doorverkocht wordt, dat het dan nog steeds voor de juiste doelgroep behouden blijft. Maar goed, dat is vooral een puzzel die wij nog hierna in de operationele uitvoering ervan nog te maken hebben. Want het is wel iets wat we in Dordrecht nog niet hebben.

De heer Noldus: Voorzitter?

De voorzitter: Ik hoorde mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, een vervolgvraag daarop, want ik hoor eigenlijk de wethouder zeggen: we zijn aan het kijken hoe je voor de toewijzing toch iets kan doen, ondanks dat de wachtlijst voor koop anders is, maar dat je toch iets op een inschrijvingsachtig iets kan doen. De vraag die ik daarbij heb: hoe werkt dat dan als het na verloop van tijd verkocht wordt, doorverkocht wordt? Ik hoor de wethouder zeggen, dan zit er wel iets in dat het voor de doelgroep is. Kun je dan bij doorverkoop alsnog een toewijzingssystematiek hanteren waarbij de volgorde van wachten eventueel dan impact heeft of hoe moet ik dat dan zien?

De voorzitter: De wethouder.

Wethouder Burggraaf: Zoals ik zei: het is een kwestie van nader onderzoekwerk vanuit onze kant, dus ik kan daar nog niet zo specifiek een antwoord op geven, omdat we dat nog nader moeten uitwerken en verkennen. Ik heb in ieder geval bij de gemeente Sneek een regeling gezien rondom de verkoop van woonwagens, waarin ook iets wordt georganiseerd. Dus nogmaals, op het moment en dat na de oorspronkelijke koper hem weer gaat doorverkopen, ook nog steeds regels zijn over aan wie je dat dan kan doorverkopen en dat dat nog steeds binnen dan bijvoorbeeld het afstammingsprincipe blijft. Goed, nogmaals, dat zijn dingen die we echt in de verdere uitvoering nog even goed naast elkaar moeten zetten en ook juridisch moeten toetsen wat we in zo'n regeling kunnen meegeven en hoe dat later ook handhaafbaar is.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Even nog daarop reagerend. Als je het hebt over de beeldkwaliteit, dan snap ik hem. Maar tegelijkertijd, als we het hebben over het ruimtegebrek, dan snap ik hem niet. Want waarom zou je vijf standplaatsen doen, terwijl je er misschien tien kan maken? Dat blijft voor mij een puzzel. En die wetgeving, er loopt hier, er is één fte die op het moment aan het uitzoeken is om te kijken naar de verdichting. Deze mijnheer is ingehuurd om alle woonwagenkampen af te gaan en te kijken waar er eventueel verdicht kan worden. Dus ik zou zeker gebruikmaken van zijn expertise. Dat is gewoon alleen maar eventjes een tip. Maar ook die regels zijn veranderd, dus qua beeldkwaliteit begrijp ik hem, maar qua verdichting, want daar hebben we het steeds met elkaar over, verdichten. We gaan de hoogte in, we gaan binnenstedelijk bouwen. Ook wij zijn daar voorstander van. Als je dan toch gaat bouwen, ga dan die ruimte zo goed mogelijk benutten. Dus dat is even een oproep die ik hier doe.

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder Burggraaf: Ik ben het geheel eens met de oproep van mevrouw Stolk dat we bij de verdichtingsopgave dat zo efficiënt mogelijk moeten doen. Dat is ook hoe we hiernaar gekeken hebben voor deze locatie. U moet het ook niet zo zien dat die 350 vierkante meter alleen voor de woonwagen is. Het is gewoon een totaal beslag, ook voor de parkeerplek, die bij de woonwagen natuurlijk ook hoort, waar je ook ruimte voor moet reserveren voor de inrichting van de openbare ruimte die erbij hoort. En dan wat ik zei, de afstanden die je moet hebben tussen woonwagens als het gaat om brandveiligheidsvoorschriften. Dus die combinatie van eisen maakt dat in dit plan dat tot die vijf, niet meer dan tot die vijf woonwagens kon komen. Maar het principe om zo creatief mogelijk te kijken wat op een veilige en verantwoorde manier past in de schaarse ruimte die je hebt en daar zoveel mogelijk plekken te realiseren, dat uitgangspunt onderschrijf ik. En nogmaals, dat hebben we voor dit plan ook gehanteerd. Dan was de vraag over de beeldkwaliteit. Ik hoorde daar veel positieve reflecties op, maar tegelijkertijd ook de vraag van in hoeverre is dat dan ook goed geborgd met dit bestemmingsplan? Zoals het nu is verwoord in het beeldkwaliteitsplan en in het bestemmingsplan, is het vergelijkbaar met hoe het is opgenomen in het bestemmingsplan van De Hoven. Daar hebben we goede ervaringen mee, daar is ook de beeldkwaliteit uiteindelijk geworden van hetgeen wat we hebben beoogd. Dan de vraag van onder andere Partij voor de Dieren van wat zouden wij nog, zouden er nog formuleringen mogelijk zijn of ziet u formuleringen die nog mogelijk zouden kunnen zijn om dit nog wat scherper te borgen in het bestemmingsplan? Nu staat er een en ander met inachtneming van het bepaalde in het beeldkwaliteitsplan. Ik kan me voorstellen dat je die zin nog wat nader verduidelijkt en dat je zegt dat je bijvoorbeeld bij de bestemming wonen een voorwaardelijke verplichting stelt, waarbij een omgevingsvergunning voor bouwen slechts wordt verleend indien is aangetoond dat er voldaan wordt aan het bepaalde in beeldkwaliteitsplan. Dan heb je een nog wat verdere verduidelijking van de kwaliteit die je wil hebben. Dus wij kunnen ons voorstellen dat je een dergelijke bepaling nog zou opnemen. Tenminste, dat je een amendement indient om die zin te vervangen door deze aanscherping.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank voor die reactie. Dat is inderdaad de eerste zin die de bewoners hebben aangedragen, maar daar stond nog een zin na over binnen één jaar na gereed making van de bouw van een woning dient er sprake te zijn van realisatie en instandhouding van de maatschappelijke inpassing en inrichting van de buitenruimte van het woonperceel conform de eisen zoals opgenomen in het beeldkwaliteitsplan. Hoe beoordeelt het college die toevoeging en kunnen we die ook in dat amendement opnemen?

De voorzitter: De wethouder.

Wethouder Burggraaf: Voorzitter, die bepaling kunnen we er niet zo in opnemen, omdat in het beeldkwaliteitsplan er geen eisen zijn gesteld aan de inrichting van de buitenruimte, anders dan dat je zegt waar een erfafscheiding aan moet voldoen. Dus dat is meer een toetsing achteraf in de zin van er is aangegeven hoe hoog een heg mag zijn, dat soort regels. Daar kan je daarna op handhaven op het moment dat iemand dat niet op de gewenste hoogte bijhoudt. Maar er zijn niet in het beeldkwaliteitsplan eisen gesteld als zijnde van deze erfafscheiding moet daar komen of dit element moet

aangelegd worden. Dus die bepaling, die willen we ontraden om dat op te nemen in het in het bestemmingsplan. Dan, voorzitter, voor wat betreft de verkeersveiligheid en de verkeerssituatie waren er toch nog wat vragen gesteld van nou ja, waarom kan er niet misschien nog fietsverkeer alsnog over het terrein van De Hoop worden toegestaan? Het terrein van De Hoop is een privaat terrein, dat is een zorginstelling. En het uitgangspunt van De Hoop is het bieden van een beschermde omgeving voor haar cliënten in een besloten zorginstelling en daarom vinden zij het vanuit zorgperspectief absoluut onwenselijk om een ontsluiting over het terrein te hebben. Volgens mij hebben we dat in de beantwoording ook wel aangegeven dat het juridisch heel complex is en technisch niet wenselijk om daar nog allerlei regelingen vanuit de gemeente met De Hoop op te organiseren. Er waren ook nog wat vragen over de Sikkelsestraat, waarom is dat nou zo verkeersonveilig? Nou ja, ik vaar ook gewoon op de adviezen die vanuit verschillende verkeersdeskundigen zijn gegeven over de verkeerssituatie daar en die zeggen nadrukkelijk dat het niet wenselijk is om woonverkeer te mixen met bedrijfsverkeer met bijzondere verrichtingen. Dus je hebt vrachtwagens, bussen, het laden en lossen en dat levert een grotere verkeersonveilige situatie op dan de andere ontsluitingsvarianten die zijn geboden. En daarnaast is het gemeentelijke beleidsuitgangspunt om woonwijken een eigenstandige ontsluiting te bieden en niet over een industrieterrein waar andersoortig verkeer over zit. Tot slot wil ik u erop wijzen dat ook de ondernemers op bedrijventerrein zich ook hebben uitgesproken tegen het gebruik van die ontsluiting. Dus daar heb je ook tegenstrijdige belangen zitten waar je een weging maakt en uiteindelijk een keuze maakt. Het voorstel wat nu is gedaan is om dat dan via de Oudendijk te doen, waarbij uit het onderzoek inderdaad is gezegd van ja, maar wacht, dat vraagt wel noodzakelijke ingrepen als het gaat om de verkeersveiligheid van de aansluiting op het kruispunt in de eerste 75 meter van de Oudendijk. U heeft kunnen lezen dat er op de het kruispunt, dat heeft u in het rapport kunnen zien, een aantal maatregelen zijn voorgesteld hoe je dat kruispunt verkeersveilig kan inrichten in die eerste 75 meter totdat je op de zelfstandige nieuwe weg van de nieuwe woonbuurt uitkomt.

Nou, die maatregelen, die zullen allemaal getroffen worden, zodat er echt een verkeersveilig ontsluiting ontstaat. Dan is de andere vraag, dat is eigenlijk meer gewoon even los van of die nou in ontwikkeling was gekomen of niet, waarvan u als raad kan zeggen ja, we vinden dat de Oudendijk nu niet verkeersveilig genoeg is en dat de er op de provinciale weg te hard wordt gereden en daar maatregelen genomen moeten worden om ze minder hard te laten rijden. Tot nu toe zijn er nooit budgetten of prioriteiten op geweest. Er zijn natuurlijk meerdere plekken in de stad waarvan je kan stellen dat er nog een betere wegindeling mogelijk is ten opzichte van het ideaalplaatje ervan. Dan heb je gewoon te maken met een afweging van op welke plekken vind je het meest urgent en ga je daar dergelijke maatregelen op treffen en welk budget heb je daarvoor over? Dus nogmaals, wat er nu voorligt, is gewoon puur zorgen dat je een ontsluiting krijgt die veilig is maar de nieuwe buurt. Het wordt ook een veiliger kruispunt dan de situatie nu het geval is. Voor al het meerdere wat u zou willen doen, dat is eigenlijk gewoon een hele nieuwe vraag. En die zou ik eigenlijk willen zeggen, weeg die vooral af ten opzichte van alle andere opgaves die in de stad ook zijn met betrekking tot de verkeersveiligheid.

De voorzitter: Mijnheer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Ik vraag me af of de wethouder hier mogelijkheden ziet om in samenwerking met de initiatiefnemer mogelijk werk met werk te maken?

De voorzitter: De wethouder.

Wethouder Burggraaf: Feitelijk wordt er werk met werk gemaakt, want je constateert nu al dat de aansluiting tussen Oudendijk, provinciale weg, gegeven de huidige situatie, veiliger zou kunnen. Je constateert nu, er gaat een woonwijk komen dat maakt dat kruispunt nog onveiliger. Dus je moet maatregelen nemen, maar daarmee krijg je een veilige situatie. Dus je maakt nu al werk met werk, want je krijgt zo meteen gewoon een veilige verkeerskruising die er nu niet is. Als dat ergens zit op de aansluiting op het moment dat je de wijk ingaat en dan de Oudendijk opgaat, is het vanzelfsprekend dat je in de uitvoering kijkt hoe maak je die uit aansluiting zo goed mogelijk. Maar ik zou het geen faire vraag vinden aan de initiatiefnemers om van ze te gaan verlangen om de Oudendijk om te investeren, om de Oudendijk veiliger te gaan maken of om de hele provinciale weg veiliger te maken. Want er wordt nu al door de initiatiefnemer feitelijk meebetaald aan een verkeersveiliger situatie maken ten opzichte van de situatie die er nu is.

De voorzitter: Een vervolgvraag, de heer De Feijter.

De heer De Feijter: Waar het dan gaat om pak hem beet tien meter wat ook verbreed wordt, ziet de wethouder daar dan wel mogelijkheden om eventueel snelheidsremmende maatregelen te nemen in overleg met de initiatiefnemer? Want het lijkt me dat dat de initiatiefnemer ook niet per se heel veel extra hoeft te kosten in die zin.

Wethouder Burggraaf: U bedoelt dan, denk ik, de eerste 75 meter van de Oudendijk, die aansluiting. Nogmaals, wat we daar gaan doen is zorgen dat er gewoon een veilige verkeerssituatie ontstaat en dat zou betekenen dat je op die plek moet zorgen dat als het verkeer net afslaat, dat het ook op een rustig tempo de buurt inrijdt. Maar het is een dusdanig kort stuk, dat het ook niet realistisch is om te denken dat die eerste 75 meter nou tot enorme hoge snelheden gaan leiden, want het is op het moment dat je afslaat van de weg, zit je op het begin om de buurt in te gaan. Maar nogmaals, het zal zo worden ingericht dat op moment dat je van de provinciale weg op de Oudendijk komt en dan 75 meter linksaf de buurt inslaat, dat dat gaat op het nou ja op het verkeerstempo, dus dat het zo wordt ingericht dat je op een verkeerssnelheid rijdt waarvan we de inrichting in de buurt doen. Dat is volgens mij 30 kilometer per uur. Dus daarop zal die eerste 75 meter en het kruispunt worden ingericht.

De voorzitter: Dank u wel. Ik had eerst mijnheer Noldus gezien, daarna mijnheer Groenewege.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Uit de beantwoording van het college en dan het laatste stuk gaat over het verbeteren van het kruispunt ook in de relatie tot de verkeersveiligheid op de Oudendijk richting de provinciale weg en het afslaan van de provinciale weg naar de Oudendijk. Is de aanpassing van het kruispunt, heeft het dan ook impact op de verkeerssnelheid op de doorgaande verkeersstroom van de provinciale

weg? Of zou daar dan een aanvullende ingreep nodig zijn, als wij dat als raad nodig zouden achten?

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder Burggraaf: Het wordt dusdanig ingericht dat het een veilige kruising wordt. Er worden nu voorbeelden genoemd als zijnde een andere kleurstelling van de weg en dergelijke. Dus je moet zorgen dat het verkeer richting de kruising op een snelheid aankomt rijden die het ook veilig en verantwoord maakt om daar of de weg op te draaien of van de weg af te gaan. Zo moet u het zien. Op die manier wordt de kruising ingericht. Dat leest u ook in de rapporten. Dat is gewoon de randvoorwaarde om die ontsluiting goed te doen, is dat je zorgt dat die kruising gewoon op een verkeersveilige wijze ingericht is en gaat verlopen.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: De wethouder zegt: de eerste 75 meter van de Oudendijk worden op een verkeersveilig manier ingericht, maar we zien geen concrete maatregelen daartoe, anders dan het verbreden van de weg met 25 procent, 30 procent. Maar voor de rest zien we in het plan geen maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Dus welke maatregelen bedoelt de wethouder dan?

De voorzitter: Wethouder?

Wethouder Burggraaf: Kijk, als je net afslaat, is het niet dat je een paar drempels bij wijze van spreken kan aanleggen op zo'n kort stukje. Dat is nogmaals hetgeen wat ik bedoel. De definitieve weginrichting wordt zo gemaakt dat op het moment dat je afslaat en de buurt inrijdt, dat je dat op een snelheid doet die past bij de verkeerssnelheid waarmee je de buurt ingaat en dat is 30 kilometer per uur in de nieuwe buurt en daarop wordt hij ingericht.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u. Ik heb het idee dat dat nu al het geval is, maar toch wordt er te hard gereden. 15 procent van mensen die over de Oudendijk rijdt, rijdt harder dan 40 kilometer per uur, terwijl de maximumsnelheid 30 kilometer per uur is. Dus kennelijk zijn de maatregelen die het college voorstelt, onvoldoende. Dan ben ik benieuwd welke maatregelen, concreet, worden dan genomen om die snelheid eruit te halen? Want ik hoor nog geen concrete maatregelen, ik hoor vooral wat er niet kan. Maar bijvoorbeeld ons idee over een fietsstraat, wat in die motie is opgenomen, daar heb ik de wethouder nog helemaal niet over horen reflecteren.

De voorzitter: De wethouder.

Wethouder Burggraaf: Ik stel voor dat ik nog even na de vergadering nog even los op schrift even aangeef wat we nou precies gaan doen met het kruispunt en de aansluiting

stukje Oudendijk op de buurt, om dat nog even scherper te maken wat daar de afspraken over zijn met de initiatiefnemer, over hoe die wordt ingericht.

De voorzitter: Dank u wel voor de toezegging. Wat u klaar?

Wethouder Burggraaf: Volgens mij wel. Ik heb drie thema's opgeschreven, maar mocht ik wat vergeten zijn, dan hoor ik het graag.

De voorzitter: Ik had ook een stuk of elf punten genoteerd. Alleen die hadden natuurlijk wel met elkaar te maken. Ik zie mijnheer Klerk. Mijnheer Klerk.

De heer Klerk: Niet zozeer iets wat vergeten is, maar wel even ... Kijk, als iets gaan krijgen over de maatregelen, dan is het misschien ook wel aardig, als we het er dan toch over gehad hebben, om te kijken om daar de overweging voor een fietsstraat in mee te nemen of overvraag ik de wethouder dan?

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder Burggraaf: We kunnen natuurlijk gewoon in het algemeen even reflecteren hoe wij tegenover fietsstraten aankijken.

De voorzitter: Dank u wel. Voordat ik naar de tweede ronde ga, ik heb zelf nog een punt van GroenLinks nog openstaan en dat ging over het participatieproces, wat volgens u niet voldoende was bewandeld.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. Het was niet zozeer een vraag, maar het was meer gewoon een opmerking over participatie in het algemeen, omdat dat bij iedere ontwikkeling die op dit moment speelt, zien we eigenlijk altijd wel terugkomen dat er inwoners zijn die iets te melden hebben over de participatie. Dus daarom leek het ons belangrijk om dat wel mee te geven, om ook te laten zien van we hebben die inwoners die daarover begonnen wel gehoord.

De voorzitter: Dank u wel. Wil de wethouder daar nog even op reageren, anders ga ik over naar een tweede termijn. Zijn er nog partijen die van de tweede termijn nog gebruik willen maken? Dat is mijnheer Groenewege, in dit geval, en daarna gaat mijnheer Hartmeijer.

De heer Groenewege: Dank u wel. Mijn tweede termijn is een reactie op de reacties van andere partijen op onze motie. Veel andere partijen gaven aan snelheidsremmende maatregelen, oké, maar het moet niet ten koste gaan van de verkeersveiligheid. Zo vat ik het even op. Dus we gaan in ieder geval kijken of we dat kunnen verduidelijken in onze motie. Dan was er een aantal partijen dat het interessant vond om ook eens te kijken naar de snelheidsovertreding op de provinciale weg. Dus daar gaan we kijken of we misschien met een tweede motie kunnen komen, dus dan hebben we er een over de Oudendijk, een over de provinciale weg. Ik vind het altijd wel fijn, persoonlijk, om dat soort dingen netjes gescheiden te houden. Ik denk ook dat de wethouder wel een terecht punt heeft als hij zegt ja, er zijn zoveel straten in Dordrecht waar te hard gereden wordt en het is ook een financiële afweging van waar je ingrijpt. Dat is zo, maar je kan die financiële afweging pas maken als je de financiën in beeld hebt. Dus deze locatie is nu

bij ons onder de aandacht gebracht. Wij denken dat dit een goede kans is om die eens onder de loep te nemen op deze manier. Ik hoor een interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Toch een vraag aan de heer Groenewege, want wij hebben wel een soort systematiek over het aanpakken van verkeersonveilige situaties, waarbij we gewoon prioriteit geven aan die situaties in de stad waar veel ongelukken gebeuren of zelfs dodelijke ongelukkig gebeuren. Als wij nu naar aanleiding van dit voorstel opeens daarvan afwijken, vind ik dat niet verstandig. Wat dat betreft heeft de wethouder wel een punt.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik hoor daarin niet direct een vraag, maar ik zal in overleg gaan met de heer Damen over wat dan die werkwijze is en of we daar dan van afwijken als we hier wat van vinden. Dat is wel een interessante vraag. Dan heeft de wethouder nog gereageerd op onze vraag over de beeldkwaliteit en dat de eerste zin uit de suggestie van de inwoners goed zou zijn om op te nemen in de regels van het bestemmingsplan, dus daar zullen we een amendement over voorbereiden. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoor dus een amendement aankondiging. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, eerst nog even als reactie op die weginrichting. Ik denk dat een aantal van ons misschien dan in gedachten hebben de verschillende hofjes die we hebben in Dordt waar 30 kilometer de standaard is en dan zie je bijvoorbeeld in de Indische buurt zie je zo'n een betonnen drempeltje of zo in de straat of een of een kei of zo'n bloembak, dat je een beetje weet van oh, dit is echt een 30 kilometer weg. Als ik hem zo mag interpreteren van oké, dat is ook eigenlijk de bedoeling of de wethouder zegt: ik kom daar schriftelijk op terug, dan is dat prima.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond. Zijn er nog vragen of aanvullingen vanuit andere partijen? Zo niet, wil ik tot een einde komen en daarbij is natuurlijk van belang van wordt het een bespreekpunt? Ja, want er ligt een motie, maar er komt ook een amendement, dus ik wil eigenlijk vragen: willen wij alleen de motie en het amendement bespreken en dan twee minuten of willen we vijf minuten er van maken? Nee, twee. Dan is het duidelijk. Nou, resumerend, het wordt een bespreekpunt, alleen over de moties. Inderdaad. Dank u wel. Ik zou zeggen: fijne avond verder, vergader ze en neem alsjeblieft je glazen en je flesjes mee. Dank u wel.

3. Vaststellen Startnotitie Stadspark XXL deelgebieden Jeugdorp en sportparken Stadspolders en Reeweg - Startnotitie

Voorzitter: Mevrouw Koene

Raadsgriffier: De heer Boogaard

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Damen (PvdA)
Mevr. Dijkstra (Gewoon Dordt)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Safranti (DENK)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Struijk (CU/SGP)

Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Van Oosterhout, dhr. Van der Elst

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

De voorzitter: Dames en heren, goedenavond. We zijn hier bij elkander voor de commissie over de startnotitie stadspark XXL, deelgebieden jeugdorp en sportparken Stadspolders en Reeweg. Deze commissie is oordeelsvormend. Dat betekent dat u er vandaag wat van mag vinden, maar geen technische vragen meer mag stellen. Welkom trouwens aan jullie allemaal. Ik ga even checken, één, twee, drie, vier, ... Ja, het quorum is ook gehaald. Dat is mooi. Dan zal ik jullie nu even voorstellen.

Ik begin links met de heer Boogaard van de griffie, mijnheer Katif van Beter voor Dordt, mijnheer Hartmeijer van de SP, mijnheer Safranti van DENK, mijnheer Gorter van Op Ons Eiland, mijnheer Oostenrijk, CDA, mevrouw Dijkstra van Gewoon Dordt. Er staat nog een bordje voor mijnheer Van der Spoel, maar die is dan wel erg klein geworden. Mevrouw Stolk van de VSP, de heer Damen van de PvdA, de heer Struijk, CU SGP, mijnheer Noldus, VVD, de heer Van der Meer, GroenLinks, mevrouw Van Herwijnen, Partij voor de Dieren en de ambtelijke ondersteuners, de heer Van Oosterhout en Van der Elst en wethouder Burggraaf en ik heet Irene Koene. De toelichting waarom wij deze vergadering hebben, is dat er aan het begin met een startnotitie richting meegegeven kan worden over de inhoud en de planning van belangrijke ontwikkelingen. Daarom heeft de griffie de startnotitie oordeelsvormend gemeend te moeten laten agenderen, tenminste dat advies gegeven en de agendacommissie heeft dit advies ter harte genomen. De centrale vraag voor de deze oordeelsvormende bespreking, komt ook dus van de griffie, want van de politieke fracties zijn er geen vragen gekomen. Dus dat moet een heel vlotte vergadering op gaan leveren. De vraag van de avond is: ondersteunt de raad de twee in de startnotitie genoemde inhoudelijke uitgangspunten en het voorgestelde proces slash de voorgestelde planning? Wie biedt? Een heleboel. Mijnheer Katif.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Ik moet weer even landen ten aanzien van de vorige commissie. Maar dat gaat wel lukken, denk ik.

De voorzitter: Ik weet niet, ging die over Mars?

De heer Katif: Voorzitter, Beter voor Dordt waardeert de ambitie achter de startnotitie Stadspark XXL. De voorgestelde inhoudelijke uitgangspunten en het proces sluiten grotendeels aan bij de eerder door de raad vastgestelde uitvoeringsagenda en

beleidskaders. Het doel om de Dordwijkzone te ontwikkelen tot een multifunctioneel stadspark, draagt bij aan de leefbaarheid, aan leefkwaliteit, ecologie en klimaatbestendigheid van onze stad. Dan ga ik even die twee punten die de griffie eigenlijk aangegeven heeft, ondersteuning met aandachtspunten, ga ik even eerst behandelen en dan ga ik daarna naar het proces en planning, als het mag van u, voorzitter. Wij zien in ieder geval dat de uitgangspunten goed verankerd zijn in het beleid, zoals de groen-blauwe stad, de sportvisie 2030. Ook het gefaseerde proces biedt ruimte voor participatie en participatie is ook een co-creatie, allemaal mooie woorden. Dat vinden wij heel belangrijk: de duidelijke planning, de betrokkenheid van de raad waarborgt de duidelijkheid en de sturing, maar we hebben tegelijkertijd een aantal kritische kanttekeningen, tevens ook vragen aan de wethouder als het gaat om beleidsafwijkingen. Het is voor onduidelijk hoe de afwijking van het vastgestelde beleid worden beoordeeld en welke gevolgen dit heeft voor de raad. Hier is meer transparantie nodig. Een tweede punt, voorzitter, is waterwingebied jeugddorp. De restricties oftewel de belemmeringen van het waterwingebied worden erkend, maar een concrete aanpak ontbreekt. Dat kan de haalbaarheid van de plannen in dit gebied behoorlijk moeilijk maken. Het derde punt, voorzitter, is bereikbaarheid en parkeren.

Zoals we allemaal weten is er altijd een spanningsveld tussen vergroening, dat zeg ik tegen GroenLinks onder andere, en voldoende parkeerplaatsen, tegen de VVD, is niet goed uitgewerkt, wat tot latere conflicten kan leiden. Dan hoop ik niet dat '...', maar dat is echt zo. Dan ga ik naar het proces en de planning. Het gefaseerde proces is logisch, maar de prioriteit brengt risico's met zich mee. Als budgetten worden overschreden, dat zullen wij ergens in 2026 wel ervaren, kunnen later projecten zoals sportpark Reeweg in gevaar komen. Daarnaast ontbreekt een concrete strategie voor kostenstijgingen door inflatie. Graag daar een antwoord of een reflectie van de wethouder. De participatie-aanpak verdient aandacht. Hoewel deze positief klinkt, kunnen tegenstrijdige belangen en onvoldoende begeleiding tot vertraging leiden. De onvoldoende begeleiding, heb ik al in de vorige commissie ook even aangegeven, als je iets doet, probeer in ieder geval bewoners erbij te betrekken. Niet alleen in het begin, maar ook gaandeweg tot het einde toe. Want dan heb je namelijk iets moois waar bewoners ook blij mee kunnen zijn. Tot slot, voorzitter, vragen wij meer nadruk op de samenhang tussen deelgebieden, zoals de actieve en klimaatbuffer als om aan gefragmenteerde eindresultaat te voorkomen. Dus je moet daar heel duidelijk in zijn dat er in ieder geval een samenhang tussen die deelgebieden en niet apart van elkaar. Want het is tenslotte een totaal project. Conclusie, Beter voor Dordt ondersteunt de startnotitie, maar dringt aan op meer duidelijkheid over beleidsafwijkingen, financiële haalbaarheid en de aanpak van complexe knelpunten zoals participatie, integratie tussen deelgebieden. Een laatste essentiële zin voor ons is dat de input van bewoners, daar blijf ik echt op hameren en gebruikers, structureel wordt vertaald naar haalbare oplossingen. Alleen zo kunnen wij gezamenlijk in ieder geval een succesvol stadspark realiseren. Tot zoveel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk, u heeft een interruptie op de heer Katif? Nee? Dan bent u nog niet aan de beurt. Ik ga eerst naar mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. De inhoudelijke uitgangspunten betreffen in feite grotendeels eerder vastgesteld beleid voor dit mooie plan en voor de hele zone.

Prima om dit voor dit deelgebied in overleg met belanghebbenden te bekijken hoe dat gerealiseerd kan worden en of dat mogelijk tot aanpassingen moet leiden. Aandachtspunt daarbij, dat zeg ik heer Katif na, is natuurlijk wel om de samenhang in de hele Dordwijkzone goed in beeld te houden. Wat het proces betreft, hebben we met name bij stap twee een vraag en een opmerking. De vraag is: wie worden er precies als gebruikers en belanghebbenden beschouwd? De huidige gebruikers, neem ik aan, maar wie verder? Natuurorganisaties, de Fietzersbond? In het verleden is het deelgebied ook wel eens benoemd als een mogelijke optie voor het bouwen van tiny houses. Het is wel eens genoemd als mogelijke plek voor een voedselbos en zo zijn er, geloof ik, ook voor de scouting en voor anderen opties genoemd. Wij pleiten er in elk geval voor om die participatie zo breed mogelijk te laten zijn en zoveel mogelijk potentieel geïnteresseerden daarbij te betrekken. De opmerking die ik daar ook nog bij heb, is om de inzichten en de creativiteit van hen die zich bij deze plannen betrokken voelen, optimaal te benutten en om tot gedragen invullingen te komen, is een belangrijke insteek dat die belanghebbenden ook met elkaar in gesprek gaan. Bij participatie hebben we vaak de situatie dat allerlei groepen iets roepen en dat de gemeente dan keuzes maakt waar dan uiteraard de één of de ander ontevreden over is.

Ik denk dat het belangrijk is om naar vormen van participatie te zoeken waarbij bewoners ook onderling, of belanghebbenden, moet ik in dit geval zeggen, ook onderling afwegingen kunnen maken en tot win-winsituaties, compromissen enzovoort kunnen komen. Dat bespaart ons een hoop ellende en geeft misschien ook meer vertrouwen. Tenslotte een opmerking over klimaatadaptatie. Die wordt vaak in verband gebracht met de Dordwijkzone. Ik weet niet precies wat er natuurlijk verder allemaal ingevuld gaat worden en hoeveel kunstgras er gaat komen. Dat is niet echt in overeenstemming met klimaatadaptatie, maar we moeten ons denk ik ook goed realiseren dat klimaatadaptatie voor de hele stad van belang is en dat je niet met maatregelen in de Dordwijkzone het hele klimaatadaptatie probleem op kunt lossen. Dus met name omdat er hier wel nog wat geld voor beschikbaar is, maar voor andere delen van de stad lijkt dat heel weinig beschikbaar te zijn en dat lijkt mij wel een vraagstuk om niet nu, maar wel een keer, indringend met elkaar over na te denken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Heeft u een interruptie, mijnheer Noldus? Nee, oké, bent u ook nog niet aan de beurt. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Wij zijn geen voorstander van het verdere ontwikkelen van dit project. Dat stukje Reewegpark is een start gemaakt. Oké, prima, maar wij vinden dat de 44 miljoen die nog rest echt beter besteed kunnen worden dan voor dit plan. Dan blijft er één vraag over richting het college, die voor onze fractie wel van belang is. Er was eerder sprake van een Europese subsidie waarop was ingeschreven aangaande Stadspark XXL, maar die ketste af omdat er een ander project elders de voorkeur kreeg. Nou, die pech heb je dan, maar de logische vraag is: zou er nog een nieuwe kans zich kunnen aandienen, is de verwachting dat die mogelijkheid er is? En om het niet te technisch te stellen: hoe staat het college daartegenover? Dank u wel.

De voorzitter: Lekker kort. Mijnheer Van der Meer, wilt u uw microfoon uit doen? Dan kan mevrouw Van Herwijnen gewoon ruim spreken.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel. De startnotitie stelt voor om het betreffende deelgebied naar voren te halen vanwege de ontwikkeling bij onder andere Oranje-wit. Oranje-wit heeft plannen om nieuwe kunstgrasvelden aan te leggen, dit om toekomstbestendig te zijn als vereniging. Kunstgrasvelden zijn niet duurzaam, niet milieuvriendelijk, dragen bij aan hittestress en is slecht voor het bodemleven en de Partij voor de Dieren ziet kunstgrasvelden als niet passend binnen de doelstellingen van Stadspark XXL. Tijdens de raad van 7 februari vorig jaar, bij de vaststelling van de uitvoeringsagenda voor het stadspark, heeft GroenLinks aangegeven dat de discussie kan worden gevoerd of voetbalvelden als groen kan worden beschouwd en dat de discussie hierover bij de uitwerking betrokken kan worden. Dit is een uitwerking waarin sportvelden een rol gaan spelen en de gevraagde discussie van GroenLinks kan naar onze mening dan ook nu gevoerd worden en we willen de discussie zelfs verder trekken en niet alleen naar of voetbalvelden als groen kan worden beschouwd, maar ook van wat vindt dan de commissie van kunstgrasvelden binnen het stadspark? Daar wilde ik het eventjes bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk nou, daar springt mijnheer Van der Meer bovenop, maar die doet dat niet. Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Dank u, voorzitter. Deze startnotitie zien wij als met name geënt op instemmen met het proces, maar los van dat proces zitten er wel een aantal vragen in dit voorstel verborgen. Die vermeldt in het rode kader de aanduiding van de hierop betrekking hebbende drie deelgebieden: jeugddorp, sportpark, Stadspolders. Maar daarin wordt niet genoemd de status van de volkstuinvereniging Het Vlijpark. Die zit wel in het kader, maar het is nu onduidelijk wat daar nu de status van is. Wat vindt het college daarvan? Dan krijgen we de volgende, het derde deelgebied, het sportpark Reeweg, daar is van uitgesloten het onlangs aangelegde Reewegpark. Wat zou de reden kunnen zijn om deze locatie niet mee te nemen in de herbezinning? Dit ook gelet op het onzes inziens niet functioneren van het speelpark. Je kunt ook denken bijvoorbeeld aan het omturnen naar een voedselbos. Want onlangs bleek al, er komt geen hond, laat staan kinderen. In de startnotitie stelt het college zes stappen voor uitmondend in besluitvorming. Het valt ons op dat in deze startnotitie geen melding wordt gemaakt over zowel de status van de huidige gebruikers, maar ook niet als het gaat om een visie of voornemen om binnen dit gebied nieuwe andersoortige gebruikers toe te laten. Ja, onder stap twee wordt gemeld dat naast de huidige gebruikers ook belanghebbenden en anderen, tussen haakjes al dan niet semioverheden, hun input kunnen leveren. Dit is een behoorlijk cryptische omschrijving van wat hieronder zou kunnen vallen. Graag een verduidelijking, zeker wat dit betekent voor de huidige gebruikers. Kunnen hier conflicterende situaties gaan ontstaan? Tenslotte, in de raad valt het woord participatie met enige regelmaat. Hoe gaat het college hiermee om in dit traject? Ook kijkend naar de beperkte, met name gaat het over het noordelijke gedeelte, in de tijdsfactor, dat de tijdstermijn redelijk kort is. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Ik kijk u misschien wat vreemd aan, maar dat komt omdat ik bij dat laatste stukje iets had van: wat bedoelt mijnheer Oostenrijk nu?

De heer Oostenrijk: Dat kan ik verduidelijken. Er staat bij startnotitie derde kwartaal '24, maar we zitten al bijna aan het eind van het derde kwartaal, we zitten al in het vierde kwartaal, dus daar begint het al. Dan staat er het in het tweede kwartaal '25, een

compleet voorlopig ontwerp. Dat betekent nadat dus al dat overleg, participatie, noem het hele rijtje maar op met huidige en andersoortige belanghebbenden of zelfs totaal nieuwe organisaties die hier een plek in willen vinden. Dat lijkt ons heel optimistisch, dus daar heb ik graag een reflectie over of het of het college dat toch echt vindt dat dat tweede kwartaal, dan hebben we het feitelijk over juli, eind, voor het zomerreces, of dat wel een wezenlijk tijdstraject is. Dat was de bedoeling van de vraag.

De voorzitter: Oké. Ik ga ervan uit dat het nu duidelijk is. Ik ga naar de overkant, naar mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Feitelijk gaat de vraag die voorligt over het vaststellen van de startnotitie en die voorziet primair proces. De inhoudelijke uitgangspunten zijn eigenlijk bijna allemaal toch eerder vastgesteld. Op processen kunnen we ons daar wel goed te vinden hebben.

We hebben daar zo meteen nog wel een paar opmerkingen over die ook gaan over een aantal participanten. Wij zouden graag de nadruk willen leggen op een aantal uitgangspunten, want eigenlijk zien we dat als sportpark bezien sportpark Stadspolders ook Reeweg, an sich mooie sportparken zijn, mooi geordend in ons beeld niet direct grote problemen. Waar wat ons betreft een grote kans ligt voor dit gebied, zit ook in de openbare toegankelijkheid van dit gebied. Het is mooi ingesloten tussen de dijken, met een mooi pad eromheen, maar niet direct uitnodigend om ergens het gebied doorkruisen en ook op die manier gebruik te maken van voorzieningen of de paden in dit gebied. Dus dat dat is voor ons een mooie opgave die voorligt. Als we dan kijken naar ook een aantal recreatieve functies die we toch ook van het stadspark verwachten van onze kant, zien we dat eigenlijk al jarenlang aan de Wantijdijk, in de Wantij, bij de, als ik het goed zeg, Prinses Amaliabrug, veelvuldig wordt gezwommen op warme dagen, gebruik wordt gemaakt van de dijk als zonne- en ligweide, zijn we benieuwd of dit ook meegenomen wordt in de recreatieve functies van dit gebied. We zien er niet direct iets over terug. De vraag ook, indachtig ook de opmerkingen van GroenLinks en ook CDA, die daar wat over zei, hoe gaan we zo'n doelgroep betrekken bij de participatie? We zien recreatieve functies en gebruik van water et cetera allemaal als belangrijke opgave binnen dit gebied. Dit is een gebruik, even los van of het georganiseerd is en of het veilig kan of niet, waar ik allemaal geen oordeel nu over heb, maar dit gebeurt. Volgens mij moeten we dat meenemen in de verdere uitwerking. Verder hebben we het ook eerder gehad, ook met perspectief van sport, over hardlooprondjes die je wil organiseren en ik hoor van de heer DENK die daar eerder in de commissie over sport inderdaad een punt van maakte. Nou, wat ons betreft is dit een mooie locatie ook om de hardlooprondjes semi-georganiseerd plaats laten vinden met routes en voor de rest laat ik hem aan de heer Safranti, die daar vast zo meteen wat over gaat zeggen. Maar ook daarvoor geldt wel dezelfde vraag: hoe gaan we deze doelgroep betrekken in die participatie, want die zien we niet bij de gebruikers zoals bij stap twee, uit mijn hoofd, beschreven. Dan nog het laatste punt, dat gaat over een andere potentiële gegadigde voor dit gebied. Want we begrijpen dat Insula College met haar huisvestingsvraagstuk ook naar huisvesting in dit gebied aan het kijken is. Dat zou op zich passen binnen de contouren van het stadspark en de ruimte die we geven aan maatschappelijke functies, denken wij, als we die visie meenemen. Tegelijkertijd zien we ook een andere opgave liggen rondom sportpark Krommedijk, ook indachtig de vragen die de Partij van de Arbeid daarover heeft gesteld,

over het combineren van functies rondom een potentieel nieuw stadion waar ook naar maatschappelijke functies wordt gekeken, en is het college, ondanks dat het hier niet over sportpark Krommedijk gaat, dat buiten de contouren van dit plan valt, wel bereid om de locatiezoektocht rondom Insula iets breder dan dit zoekgebied te bekijken en ook de potentiële locatie sportpak Krommedijk daarbij te betrekken voor een potentiële ontwikkeling van een stadion?

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, toch een vraag. De heer Noldus heeft het over sportpark Krommedijk. Dat valt buiten deze startnotitie.

De voorzitter: Dat zei hij, ja.

De heer Oostenrijk: Ik snap dat jullie aandacht voor vraagt, maar daar gaat het natuurlijk in dit geval niet over.

De voorzitter: Maar hij heeft ook aangegeven waarom hij dat doet. Verder nog iets, mijnheer Noldus?

De heer Noldus: Nee. Ik dacht nog even antwoord te geven, maar u heeft op zich de vraag, denk ik, dan beantwoord. Nee, dat waren wat ons betreft de punten. Met die vraag wachten we het college even af.

De voorzitter: Prima, dank u wel. Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ik kan heel kort zijn, wij zijn vanaf het begin af aan heel erg enthousiast geweest over deze aanpak. We hebben daar natuurlijk ook diverse bijeenkomsten gehad en sindsdien ben ik ook helemaal op de hoogte van de autonomie van de vleermuizen, maar wat wij eigenlijk missen, dat heeft mijnheer Noldus net een beetje proberen uit te leggen zeker het recreatieve gedeelte. Vanaf het eerste moment hebben wij aangegeven de huidige hardlooproutes, looproutes, hardlooproutes aan te passen, anders bij te werken, desnoods nieuwe aan te leggen. Dan hebben we het echt over drie, zes, negen, twaalf kilometer, zodat mensen gewoon op de polders langs de A15 of langs de N3 toch kunnen recreëren. Dat wilde ik nog een keer hier nogmaals benadrukt hebben, dat we dat met borden of met kleuren kan aangeven hoeveel, hoe lang en hoeveel iemand heeft gelopen of wil lopen. Dus dat zouden we heel graag in dit plan willen zien. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Struijk, en daarna gaan we naar mevrouw Stolk.

De heer Struijk: Heel kort. In principe steun voor de inhoudelijke uitgangspunten en voor de voorgestelde planning. Drie puntjes waar we aandacht voor vragen, in ieder geval een zo breed mogelijke participatie, dus omwonenden, gebruikers, organisaties en dergelijk, wat de heer Van Der Meer ook al zei. Het tweede is ook wel, wij zijn ook wel benieuwd van kunstgrasvelden, ik snap de voordelen, maar ik zie ook wel nadelen. Dus ik ben eigenlijk wel best een beetje benieuwd hoeveel kunstgrasvelden ingepland zijn. Wat ons betreft zo weinig mogelijk, alleen als het echt niet anders kan. Want je kan niet gaan zeggen dat dat ook bijdraagt aan groen en klimaatadaptatie. Het is ook niet

duurzaam. Het derde, we hebben het hier over een deelgebied, maar uiteindelijk is de bedoeling een heel groot park. We hebben er al eerder aandacht voor gevraagd, doen we nog een keer, niet hardlopen, maar ook gewoon wandelen, er zijn ook heel veel liefhebbers en dan zou het heel mooi zijn als er dus een doorgaande wandelroute, een doorgaande fietsroute is, door het hele groene gebied heen, dat we niet straks allemaal versnipperde plekjes hebben waar je heerlijk kunt wandelen, nee, ook voor de lange wandeling, dat daar dus aandacht voor is. Tot zover, dan, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Allereerst de startnotitie wat voorligt. Daarmee geef je het college groen licht om een raadsvoorstel voor te gaan bereiden of een business case voor te gaan stellen. Waar ik toch eventjes een punt van wil maken, is: wij waren toen dit plan gepresenteerd werd, Stadspark. XXL, mooi plan, hebben we ook mee ingestemd, alleen de wereld is sinds het vaststellen van dit plan veranderd. We moeten dadelijk gaan bezuinigen en daar hebben we ook tijdens de begroting iets over gezegd van moet dat Stadspark XXL nou niet misschien XL of L worden. Dat wil ik toch gezegd hebben voordat we even op de inhoud ingaan. Wat we mooi vinden in dit plan is dat Oranje-wit hier ook een heel groot gedeelte in meegewerkt heeft. We hebben een presentatie ook gehad bij Oranje-wit. Wat we er uit begrijpen, is het zelfs goedkoper als we het op deze manier doen, dan als we het op een andere manier hadden gedaan. Zij hebben daar echt in meegedacht. Tegelijkertijd, het is een deelgebied. Ik verwacht echt wel dat we dan over dit deelgebied ook een raadsvoorstel krijgen of een business case waarin we nog aanscherpingen of veranderingen, zeker als het gaat over budget, zien wij het liever natuurlijk goedkoper dan duurder, want daar waar je wat geld overhoudt, kan je het ergens anders weer instoppen. Ook aandacht, de heer Noldus gaf dat ook al aan, dat we kijken dat we niet alleen maar sport hebben in verenigingsverband, maar ook steeds meer gaan naar individuele sporters en mensen die gewoon hardlopen, fietsen, wandelen, op die manier, dat daar aandacht voor is. Tegelijkertijd blijven we erop hameren dat de participatie het allerbelangrijkste is in dit proces, wil je draagvlak creëren en wil je iedereen hier in meenemen. Het tijdspad wat is uitgestippeld, lijkt ons aan de krappe kant, omdat je het eerste kwartaal van '25, volgens mij, zou er al iets moeten liggen. Nou, ik ben echt benieuwd hoe je dat voor elkaar gaat krijgen, want dan moet je heel wat avonden gaan organiseren. Tegelijkertijd, het is een startnotitie. Op zich kan je daar niet echt op tegen zijn. De financiële kaders, die moeten nog komen. Maar ik wil wel meegeven, vanuit de VSP, daar waar het goedkoper kan, daar waar het geen XXL, maar XL of L, dat wil ik toch nog een keer benadrukken, kijk daar ook eens naar om ergens te kunnen bezuinigen, want de stad staat de komende jaren echt voor heel grote uitdagingen. Laten we dan tegelijkertijd maar meenemen: sport verbindt, sport verbreedt, het laat mensen meedoen in de maatschappij, het voorkomt eenzaamheid. Nou ja, noem allemaal op wat met sport te maken heeft in een groene omgeving. Dus ja, wat ons betreft gewoon groen licht voor deze startnotitie, maar met die kanttekening dat het van ons echt een tandje minder mag. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij stort het gebouw in. Ik wou dus zeggen, hebben we in ieder geval frisse lucht. Mijnheer Damen eerst en daarna mijnheer Gorter.

De heer Damen: Voorzitter, wij hebben ons al eerder uitgesproken tegen de investering van 60 miljoen in een park XXL. Dat vinden wij buitengewoon veel. Dat standpunt hebben we nog niet veranderd. We denken dat er andere prioriteiten gesteld moeten worden. Tegelijkertijd zien we ook wel dat er een aantal initiatieven zijn die wel honorering verdienen, bijvoorbeeld de plannen van Oranje-wit, maar ook leuke krenten uit de pap als hardlooproutes en dergelijke, we vragen ons af of je daar echt dat enorme bedrag voor over moet hebben. Tegelijkertijd zijn wij nu ook verontrust over het tempo waarin de plannen ontwikkeld worden.

We hebben voor de jaren 2021 en '22 voor de voorbereiding, planvoorbereidingskosten, hebben we bijna zeven ton beschikbaar gesteld. Voor de jaren '23 tot '26, die zijn al voor de helft voorbij, hebben we twee miljoen beschikbaar gesteld. Dus daar zou één miljoen, vermoedelijk al, opgesoupeerd van zijn. Maar helemaal duidelijk is dat niet. We hebben de uitvoeringsagenda in februari '23 vastgesteld. Dat is bijna twee jaar geleden. En nu ligt er een startnotitie waarin voortdurend gezegd wordt van: we gaan de haalbaarheid van de doelen beoordelen. Dat is dus vier jaar na de start van de hele planontwikkeling, dan gaan we de haalbaarheid van de doelen beoordelen, we gaan de participatie opstarten. We zijn naar mijn gevoel buitengewoon langzaam bezig en ondertussen verslindt de planontwikkeling bakken met geld. Dus daar zijn wij niet gelukkig mee. Dat zal duidelijk zijn. Wat betreft de doelen die aanvankelijk gesteld werden, die zitten voor een gedeelte in de uitvoeringsagenda, maar ook in het verhaal van de business case die in april '21 besproken is. Daarin werd gezegd dat het mogelijk moest zijn om 250 ton CO2 door het aanplanten van bomen af te vangen. 250 ton. Dat is als je uitgaat van 25 kilogram per jaar per boom, dan heb je ongeveer 10.000 bomen nodig. Dat is best veel, nieuwe bomen, daar heb je een oppervlak voor nodig van ongeveer 30 voetbalvelden, sportvelden. Dat zijn alle sportvelden die in de hele zone liggen. Heb je wel een probleem. Dus het is goed als er meer duidelijkheid komt welke harde doelen er gesteld worden, ook al zijn wij tegen de hoge uitgaven voor dit hele plan, maar wat zijn nou de echte harde doelen die men wil gaan realiseren? Wat krijgen we voor al het geld dat we dadelijk moeten gaan investeren? De duidelijkheid daarover blijft bestaan, daarmee vinden wij dat we dit plan niet kunnen steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: En even voor de goede orde, jullie horen nu van alles, maar waarschijnlijk is dat een teken, niet dat er muizen lopen, maar dat het ventilatiesysteem weer op gang is. Het systeem is dus weer op gang. Dan gaan we zo de koe in de kast weer horen. Mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Wij dachten toch dat het muisjes waren, maar goed, ik zal het kort houden. Op Ons Eiland is geen voorstander van het Stadspark XXL, het mag van ons Stadspark Small worden, zeker met de komende bezuinigen die op ons afkomen. We zijn echter wel een voorstander van nieuwe kunstgrasvelden of een veld voor Oranje-wit. We sluiten ons dan ook aan bij de woordvoering van de VSP. Hoe we met deze startnotitie omgaan, laten we nog even liggen tot de antwoorden van de wethouder. Dank u wel.

De heer Safranti: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Een vraagje richting mijnheer Gorter. Ik kan het standpunt wel begrijpen, alleen we hebben net een aanzet gedaan rond de looproutes, staat u daar open voor?

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Ik gaf aan dat het ons gaat om een Stadspark Small, dus we zijn niet tegen deze startnotitie, maar wel in een verkleinde uitgave. Daar passen mogelijk wel die looproutes van u in.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer heeft ook nog een vraag.

De heer Van der Meer: Ja, over die kunstgrasvelden. Waarom bent u daar voorstander van?

De heer Gorter: Voorzitter, daar kan ik heel simpel ook zijn. Oranje-wit is een vereniging die nog steeds groeit, die behoefte heeft om meer sporters op de velden toe te kunnen laten. Dat kan niet met natuurlijk gras, dan is de belasting te hoog. Dat kan alleen maar met kunstgras.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Betekent dat dat de heer Gorter een zwaarder gewicht toekent aan sportbeoefening in het stadspark dan aan groen en biodiversiteit in het stadspark?

De heer Van der Meer: Voorzitter, dank u wel. Ja.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, mij verbaast een beetje de discussie over de sportvelden of ze nu wel of niet kunst of niet kunst moeten zijn. Gaat deze startnotitie daar nu over? Ik kijk met name naar stap twee, waarin met gebruikers werken we aan een nieuws schetsontwerp. Is het oordeel van de raad in dit stadium nu zo dat wij als raad bij voorbaat iets gaan vinden over kunstgrasvelden? Ik stel de vraag maar en ik ben erg benieuwd naar de reactie van de wethouder.

De voorzitter: U stelt de vraag aan de heer Gorter, want het was een interruptie op de heer Gorter. Ik weet niet of hij een antwoord heeft.

De heer Gorter: Ja, ik heb wel een antwoord: dat ik er geen antwoord heb.

De voorzitter: Nou, dan gaan we hopen dat misschien de wethouder zich aangesproken voelt. Even kijken. Volgens mij hebben we iedereen gehad. Even er van uitgaan dat mevrouw Dijkstra heel lief naar mij kijkt en nu even vooral willen observeren. Mijnheer Burggraaf.

Wethouder Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Dat zijn toch stiekem heel wat vragen en ik weet nu al dat ik ze niet allemaal ga beantwoorden. Dat is geen onwil, maar dat is gewoon omdat het er echt zoveel zijn dat ik probeer toch een samenhangend verhaal hier te vertellen en dan hoor ik vanzelf welke vragen dan misschien toch niet helemaal

nog naar uw tevredenheid beantwoord zijn. Om maar te beginnen, misschien, met de kwalificatie, wat voor stadspark hebben we het nou over? Kijk, die kwalificatie van XXL, die is helemaal ooit aan het begin gesteld. U ziet ook: in die uitvoeringsagenda heet het gewoon Stadspark. Dus om dat maar even in het perspectief te zetten.

De ambitie van het college is gewoon een goed samenhangend gebied te creëren en dat is het Stadspark ...

De heer Gorter: Voorzitter, mag ik de heer Burggraaf er even op wijzen dat in de notitie echt wel staat: vaststellen startnotitie Stadspark XXL en niet Stadspark.

De voorzitter: Dat klopt.

Wethouder Burggraaf: Dat is een heel goede observatie van u, die is er dan doorheen geslipt. Want dat is echt een waarbij het college in ieder geval elke keer bij de stukken, nogmaals, dat is wel echt een verandering. Dus in het begin had het project echt die term, maar inmiddels, zoals u bij de die uitvoeringsagenda ook zag, dan is dit er nog even per ongeluk doorheen geglipt. Maar ik vind hem wel belangrijk om hier te benoemen, want het is ons hier echt niet te doen, kijk, soms moet je groot dromen om überhaupt een beweging te krijgen. Dat was ooit waarom we Stadspark XXL genoemd hebben. Nu staat er gewoon een uitvoeringsagenda en is het voor ons, nogmaals, echt belangrijk dat we er een gewoon mooi en goed samenhangend gebied van maken. Ik zeg ook altijd bij gebiedsontwikkelingen: het duurt echt lang, dus dan zeg je vaak al minimaal vijftien jaar of nog langer. Dus laten we ook de realiteitszin hier meegeven is dat het echt niet allemaal van de één op de andere dag allemaal beetgepakt is of verandert, maar je wel een goed perspectief biedt hoe je dat samenhangende gebied uiteindelijk nog meer de natuurlijke kwaliteiten die erin zitten, ook echt tot zijn recht kan laten komen.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, een vraag aan de wethouder. Heeft dat wegvallen van dat XXL dan ook consequenties voor het bedrag dat gereserveerd is voor het park?

Wethouder Burggraaf: Dat heeft het al gehad, want kijk, toen het plan oorspronkelijk werd aangeboden aan u en de Eneco middelen zijn gereserveerd, was het al een fors hoger bedrag dan aan het begin van deze periode nog beschikbaar was, omdat een deel naar het groen-blauwe programma is gegaan. Dus toen hebben we ook al aan u meegegeven: dat betekent ook wel wat voor wat je nu op dit moment ook kan realiseren. Bovendien, dat zeggen mensen ook een aantal hier terecht: is het zo dat elk jaar wat voorbijgaat je door inflatie van hetzelfde geld minder kan doen. Dat heeft u ook in de uitvoeringsstrategie teruggezien: iemand vroeg ook van jammer die Europese subsidie, doet u uw best om een andere subsidie binnen te halen. Ja, dat doen we zeker. Daar kijken we continu naar, want we weten: je kan het alleen maar bereiken als je ook cofinanciering haalt. Ik vind wel, als je kijkt naar de weg die het nieuwe kabinet is ingeslagen, als we in ieder geval even naar de rijksoverheid kijken, dat de vorige veel meer rondom gebiedsontwikkeling de kwaliteit van de leefomgeving voorop had staan en dat de nieuwe, dat de rijksoverheid nu vooral heel erg stuurt op realisatie en aantallen en daar zie ik dat soort randvoorwaarden echt een stuk minder terugkomen

dan bij een vorig kabinet en zou ik ook zeggen dat we nu in een in een tijdsgewricht zitten dat die kans op cofinanciering even wat minder groot is.

Maar dat weerhoudt ons er niet van om nogmaals daar continu heel goed op te scannen of die kansen niet gaandeweg voorbij komen. Wat we sowieso ook in de aanpak doen, is kiezen.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de heer Burggraaf is altijd van de heel lange zinnen, daar zit ik altijd even op te wachten. Maar die centjes, die zijn opgemaakt en dan ga ik niet en ga ik niet flauw doen, maar dit kabinet moet natuurlijk flink gaan bezuinigen en dat weten we allemaal, maar het komt er een beetje hierop neer, een beetje als wat de heer Damen zegt: we kunnen wel XXL weghalen en dan is het Stadspark, maar dat geld wat beschikbaar is voor dat stadspark, blijft hetzelfde. Natuurlijk is het anders door inflatie en whatever wat er allemaal in de wereld gebeurt. Onze oproep is meer van: kijk nou daar waar je wat kan bezuinigen de komende periode, omdat de stad voor heel grote opgaves komt te staan, kan het niet ergens een tandje minder? Maar weet je, het is een startnotitie, de centen die komen nog wel. Want wij stellen nu toch geen geld vast? Dat komt toch nog?

Wethouder Burggraaf: Voorzitter, ik wilde gewoon de context schetsen van de ambitie die er ligt. Er staat in de startnotitie ook aangegeven hoe ongeveer voor de deelgebieden de budgetten zijn verdeeld en er staat ook aangegeven in het proces wanneer we bij u als raad terugkomen om krediet op te halen. Zo zullen we het participatietraject ook natuurlijk nadrukkelijk ingaan, is dat we gaan ophalen wat de wensen van partijen zijn en we gaan ontwerpen en daar zullen we ook natuurlijk heel goed, hoort ook bij participatie, meegeven aan omgeving: ga vooral dromen, want je moet in eerste instantie vooral even goed kijken van welke kansen liggen er allemaal? Daarna ga je ook wel met elkaar even zeggen: nou, maar wacht even, we hebben natuurlijk ook randvoorwaarden, ze moeten ook betaalbaar zijn en misschien moeten we ook verschillende scenario's hebben waarvan je kan zeggen van nou ja, als zo meteen je in de discussie zegt, in de raad zegt, dit is een mooi plan, maar we hebben toch er minder geld voor over, wat kan je dan wel realiseren? Dus zo zullen we ook dat traject doorlopen. Wat ik nog wilde zeggen, is dat we ook in het traject vooral ook kijken naar waar zit de energie, waar zitten andere partijen die zeggen van hé, wij vinden het een mooi plan, we zien de mooie kwaliteiten waar wij graag ook op in willen springen. Dat is ook de reden waarom we nu dit voorstel aan u hebben voorgelegd omdat Oranje-wit met een aantal andere verenigingen in het gebied heeft gezegd van wij vinden het een mooie visie. We zien dingen waarvan we denken dat die niet helemaal bij onze wensen en behoeftes passen, maar gewoon de lijn die erin zit, daar staan we volledig achter en we willen graag met jullie meebouwen aan ons deelgebied om daar meer kwaliteit te brengen. Daarom hebben we die startnotitie naar u toe gebracht, daarom zit er ook een heel ambitieuze tijdsplanning in. Dat ben ik met u allen eens, dat u zegt van goh, dat is wel heel erg snel. Ja, dat klopt. Dat is allemaal ingegeven vanuit het feit dat we door verenigingen uit de stad eigenlijk hebben gezegd: wij zijn enthousiast, wij willen snel aan de slag, zullen we snel meters maken? Die ambitie willen we graag in mee oplopen. Tegelijkertijd kan het heel goed zijn dat je in het proces tot de conclusie ergens moet komen: het gaat te snel, we moeten er meer tijd voor uittrekken.

Dus het gaat er vooral om dat we ook een zorgvuldig proces lopen. U leest erin dat we de ambitie hebben om het zo snel als mogelijk te doorlopen. Maar, als het meer tijd nodig heeft, dan zullen we die natuurlijk ook nemen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Eén vraag: wij krijgen toch echt een voorstel met krediet, waarin we nog keuzes kunnen maken, dat wil ik even helder hebben, als we ja zeggen tegen deze startnotitie.

Wethouder Burggraaf: We gaan een participatietraject in waarin we een schetsontwerp gaan maken en een voorlopig ontwerp. En uiteindelijk komt daar ook een kredietbehoefte uit voort. Daar zullen altijd onderdelen in zitten waarvan je als raad kan zeggen ja, we zijn bereid om ... Het zou zonde zijn als wij een voorstel neer zullen leggen waar u alleen ja of nee kan zeggen, want dan heb je een enorm participatietraject doorlopen waarin vervolgens je ook heel veel mensen teleurstelt als het antwoord nee is. Dus er zullen altijd in een ontwerp nog keuzes zitten waarin je uiteindelijk ook nog in je krediet een andere weg kan kiezen. Maar tegelijkertijd hebben we ook wel meegegeven, dat ziet u hier bij wat de kosten zijn, die verbonden aan het proces. Daar is wel degelijk een verdeling gemaakt in ongeveer per deelgebied wat je aan budgetruimte hebt ingebouwd. Dus dat is wel een richtsnoer dat we zullen gebruiken ook bij het ontwerpproces. Dus u heeft wel al enig kader meegegeven in welke bandbreedte je qua investering in het gebied aan kan denken. Dus dat is de wijze waarop we het proces doorlopen. Maar nogmaals, uiteindelijk heeft u het budgetrecht als raad, dus uiteindelijk gaat u over het oordeel of u bereid bent om het geld eraan uit te geven en of daar eventueel nog bij de bespreking ergens andere afslagen zijn, waardoor misschien met minder geld alsnog een goed ontwerp gerealiseerd kan worden.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, toch nog even toespitsend op hetgeen wat de wethouder nu zegt. Enerzijds gaat het over een start van een proces met belanghebbenden, aan de andere kant zit in hetzelfde voorstel in feite verpakt het financiële kader. Afgeleid van die 51 miljoen, gaat een derde, laten we zeggen, wordt toegekend op dit moment in het stuk, oftewel pakweg 17 miljoen naar het project Stadspolders. Dat is mooi, Maar dat is dan ook ... Is dat dan ook de bewegingsvrijheid van de belanghebbenden om daarin om daar wat van te maken, om het maar zo te zeggen? Want we moeten wel helder zijn dat we natuurlijk als we nu zeggen: nou, prima, dit zijn de kaders binnen de startnotitie, dan wordt het ingewikkeld als we in een later stadium een keer gaan zeggen van ja, hier komt geen 17 miljoen, maar 16 miljoen of 18 miljoen uit. Dat hebben we nooit gewild. Dan wordt dat wel ingewikkeld. Dus ik denk dat het voor de helderheid duidelijk is dat de bedoeling is in deze startnotitie dat dit dan ook voor deze drie deelgebiedjes ook eigenlijk de financiële kaders zijn. Of het is wel zo, of het is niet zo.

De voorzitter: Ik denk dat het duidelijk is. De wethouder.

Wethouder Burggraaf: Het is goed dat u hem nog even scherp maakt. Dat is de reden waarom wij hem ook zo scherp bij het kopje welke kosten zijn verbonden, hebben gezet, omdat ook wij hebben gehoord, in de raad, een aantal partijen die zeggen goh, nou, we waren oorspronkelijk enthousiast voor het stadspark, maar gegeven de huidige tijden beginnen we af en toe te twifelen of we dat nog wel een dezelfde ambitie willen doen. Dat is wel de reden waarom we het hier hebben neergezet. Dus als u op dit moment denkt van ja, maar wacht eens even, als dit in orde van grote voor het deelgebied zo meteen een ontwerp komt en dat is ongeveer het financiële krediet wat erbij wordt gevraagd, als u nu denkt van nou, dat vinden we te veel, dan adviseer ik u niet met deze startnotitie in te stemmen, want dan zijn we een proces van teleurstellingen aan het starten. Want dat is wel de bandbreedte waarbinnen we met de omgeving het participatietraject ingaan. Dat wil niet zeggen dat het geld dan op moet, zo bedoelde ik hem richting mevrouw Stolk. We gaan het zo efficiënt mogelijk proberen te doen. Dus we gaan natuurlijk kijken: hoe kan je je ambitie en doelstellingen bereiken en dat op een zo kostenefficiënte manier bereiken en zal je er elementen in hebben zitten waarvan je zegt: nou, dit is echt wel, als we hem zo doen is het een tien, maar je kan ook een acht halen als je dit element niet doet. Zodat u die ruimte wel heeft. Maar nogmaals, het participatieproces vraagt ook wel, is dit het moment dat je zegt ja, maar wij zien wel nog steeds staan achter een investering van ongeveer in die orde van grootte en zien we nog steeds belang om dit deelgebied die investering te gaan doen.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel. Toch nog eventjes ook in het vervolg van de vraag van de heer Oostenrijk. 31 procent voor het sportpark Stadspolders. U geeft aan: er zitten een aantal elementen in. Maar het is natuurlijk op dit moment vrij onduidelijk voor ons welke elementen die 31 procent maken en of we het nu waard vinden om die elementen dus nu, met het oog op bezuinigingen, ook te gaan realiseren. Want het college geeft aan van we begonnen met hele grote dromen. Ik hoop dat het college die grote dromen nog steeds heeft, maar de vraag is dus wel van ja, goh, als u aangeeft: u moet niet instemmen met deze startnotitie als u het niet eens bent met die 31 procent toebedeling van het totaalplaatje, dan wil ik wel graag weten: wat zijn dan de elementen die erin terug moeten komen?

De heer Oostenrijk: Voorzitter, nog even ter toelichting. Het is natuurlijk 31, plus 8, plus 2. Dus we zitten op 41 procent van het totaalbudget waar we dan hier dan de wei mee ingaan.

De voorzitter: Ik geloof niet dat ik u het woord had gegeven. Maar goed. Mijnheer Gorter, in de tussentijd, want u had wel gevraagd.

De heer Gorter: Dank u, voorzitter. Even duidelijkheid van de wethouder. Als wij nu ja zeggen tegen deze startnotitie, klopt dan mijn redenering, dan hebben we geen invloed meer op de bandbreedte?

Wethouder Burggraaf: Nee, ja, goed, dit is ongeveer de orde van grootte waarvan je zegt: daar ga je voor dit deelgebied de plannen voor maken. En als u nu zegt van nee,

goed, dat vinden we te veel of ... Geef ons dan als alstublieft mee wat u dan wel in de onderzoeksfase, waarin we nu zitten, bereid bent om plannen voor uit te gaan werken. En ik kan u wel een specifieke begroting nu opsturen, maar dat heeft niet zoveel waarde, want we staan aan het begin van een ontwerpproces. We gaan ophalen bij partijen welke wensen er allemaal zijn dus die scherpste kan ik nu niet geven. Maar nogmaals, daarom staat het er ook zo expliciet in, we zoeken wel naar het comfort van u. Dat kunt u alleen maar aangeven als raad, want u gaat, nogmaals, over het budgetrecht, dat u zegt van ja, voor dit deelgebied vinden we nog steeds belangrijk en zijn we nog steeds wel bereid om een investering van die orde van grootte te doen. Maar nogmaals, met wat ik net zei, we gaan in het ontwerpproces gewoon kijken hoe we dat zo kostenefficiënt kunnen doen, hoe we ook dingen kunnen faseren. Soms heb je ook plannen dat je zegt, dat is hartstikke mooi, maar die vinden we nu te veel. Die leg je op de plank, bij wijze van spreken, en je zegt: als er een keer een cofinanciering voorbijkomt, dan gaan we die beetpakken. Je kan ook in een plan dingen faseren. Als je zegt: dit moet absoluut nu en dit kan je zo uitvoeren dat het die andere droom niet in de weg zit, maar je later altijd alsnog nog een keer kan invullen. Dus dat kan ook de uitkomst zijn van zo'n traject dat je gewoon zegt: deze brokken moet je sowieso doen, want dat is de kern van die ontwikkeling en alles wat daarna komt, kan daar altijd op voortbouwen. Dus die manier van besluitvorming kan later ook nog plaatsvinden.

De voorzitter: Even, voordat ik u het woord geef, mijnheer Van der Meer, we lopen langzaam richting de eindtijd, dus ik zou u willen vragen om echt direct een vraag te stellen, concreet, zonder een hele introductie. Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: De hoeveelheid geld die besteed kan worden, geven we globaal aan. Maar mijn vraag is welke ruimte er is om de inhoudelijke plannen nog te beoordelen. Want het kan best zijn dat in de participatie misschien ook zelfs particuliere initiatieven naar boven komen, waardoor het geheel veel lager uit kan pakken. Ik noem maar een hoopvolle gedachte. Dat is wel mogelijk en daar kunnen we wel of niet mee instemmen, neem ik aan.

Wethouder Burggraaf: Ja, er waren natuurlijk wat vragen ook over de participatie. Kijk, we gaan eerst met de gebruikers van park zelf starten, daar gaan we de eerste uitgangspunten ophalen. Daarna ga je breder kijken van welke partijen zijn er nou allemaal nog meer, maar je wil eerst weten welke ruimtebehoeften zitten er van de partijen die nu gebruik maken van het park. En dan vervolgens werken we een ontwerp uit, een voorlopig ontwerp, met daar een financieel plaatje bij. En ja nogmaals, dat is onderdeel van het ontwerpproces, hebben we altijd nadrukkelijk de hand uitgestoken naar andere partijen. Als je enthousiast bent, stap in, investeer mee, met samenwerking kom je verder dan als je alles alleen vanuit de gemeente doet.

De voorzitter: Even. Ook de wethouder even de vraag om iets compacter te gaan antwoorden. En ik zie steeds meer vingers. Dat is niet de bedoeling, volgens mij. Ik ga eerst naar mijnheer Noldus, want die heb ik verder nog niet gehoord.

De heer Noldus: Voorzitter, een vraag op het laatste punt wat de wethouder aangaf. Hij gaf aan: we gaan eerst met de gebruikers, de huidige gebruikers. We hebben een tweetal vragen gesteld over de recreatieve functies van zwemmers aan de Wantijdijk en de hardlopers, dat zijn ook huidige gebruikers van het gebied. Zijn dat ook de gebruikers

die de wethouder nu benoemt? Of zegt u: eerst de sportverenigingen, degenen die echt gehuisvest zijn en vallen de door ons gevraagde categorieën in de latere categorie?

Wethouder Burggraaf: Ik bedoel met name de gebruikers zoals nu de scouting en de verenigingen en dergelijke in het gebied. Als het gaat over de gebruikers qua lopers, waar u het over heeft, dat is nadrukkelijk uitgangspunt voor het hele ontwerp. Dus dat er goede wandel- en looproutes in komen. Dus dat is gewoon een ontwerpprincipie wat we sowieso zullen toepassen hierin. Er waren ook wat vragen van ja, maar je doet verschillende deelgebieden, behoud je de samenhang wel? Nou ja, we doorlopen ze parallel, dus we zorgen echt goed dat die overlap en die aansluiting ook echt goed is en als het gaat specifiek over die zwemmers en de zwemplek, daarvan moeten we toch onderkennen dat dit nu een plek is wat echt wel zwemrisico's met zich meebrengt, niet een veilige plek is om te zwemmen. Dus hoe aantrekkelijk het er ook uit ziet, is dat niet iets wat we voornemens zijn om daar te gaan faciliteren en stimuleren, omdat het gewoon geen veilige zwemomgeving biedt. Dus dat is geen onderdeel van dit traject.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Begrijp ik het nou goed van de wethouder dat als wij ja tegen dit voorstel zeggen, dat we dan instemmen met een investering van 21 miljoen in deze deelgebieden. Dus 41 procent van 51 miljoen, als ik het goed uitgerekend heb, zonder dat wij daar een duidelijk beeld hebben wat wij voor dat bedrag krijgen? Want dadelijk roepen we van ja, maar dat was niet de bedoeling, dat gaat dus niet gebeuren als er een heel participatie proces overheen is geweest.

Wethouder Burggraaf: Voorzitter, je moet ergens beginnen en er ligt een plan met een onderbouwde investeringsschatting. Nogmaals dat is op deze verdeling uitgekomen. Dus dat is wel het kader waarmee we aan de slag gaan en als er nu partijen zijn die zeggen: nou, wacht even, wij willen niet meer dan 5 miljoen nu als bandbreedte geven, geef dat dan vooral mee, want dan gaan we op een andere manier met de gebruikers een participatietraject in. Dan moet de lat een stuk lager liggen. Die duidelijkheid hebben we graag aan de voorkant, want anders dan weten we dat we een participatietraject ingaan waar teleurstelling uit komen. Of als u zegt van nou ja goed, we willen misschien wel die grotere bandbreedte hebben, maar kijk in hoeverre je het plan kan faseren. Geeft u dat soort kaders alstublieft mee, want, nogmaals, anders dan gaan we een participatietraject van teleurstellingen in, kan ik u voorspellen.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Om dat beeld te kunnen krijgen, is het voor mij wel van belang van, kunnen we dan een onderverdeling maken van welk gedeelte is bedoeld voor sport, welk gedeelte is bedoeld voor recreatie, welk gedeelte is bedoeld voor vergroening?

Dus om een beeld te krijgen van wat is die verdeling van die 41 procent, is dat misschien wel handig om daar een globale schifting in te kunnen maken van de gebruiksfuncties.

Wethouder Burggraaf: Voorzitter, ik weet niet, volgens mij hebben die bij de stukken gezeten, maar ik zal het nog wel eens even zorgen dat u een verwijzing heeft naar wat ooit bij de maatschappelijke business case heeft gezeten. Want daar is gewoon een hele

uiteensplitsing van de hele waar ooit die de hele totaal investering teruggerekend was voor wat voor type voorzieningen et cetera. Dus ik zorg even dat u daar een verwijzing naar krijgt, zodat u daar een beetje gevoel bij heeft.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even een punt van orde. Zit hier een fatale beslistermijn op?

De voorzitter: Ik hoef het niet beantwoorden. Wat valt er om als we nu vanavond dit niet doorsturen?

Wethouder Burggraaf: Het enige is dat we pas aan de slag kunnen met de verenigingen die staan te trappelen om met ons een participatietraject in te gaan, dat die dan langer moeten wachten. Dus ja, de snelheid van de besluitvorming door u, bepaalt de snelheid waarop we met de verenigingen aan de slag gaan.

Mevrouw Stolk: Die snap ik, maar we gaan aan de slag met dit gedeelte van het traject. Maar we hebben nu de startnotitie over het gehele traject. Nee? Stadspolders, Reeweg '...'. Meer niet? Dus ook niet over FC Dordt en ...

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer nog een vraag, zag ik, en daarna wil ik echt gaan afronden, jongens.

De heer Van der Meer: Ik wil graag weten of iedereen zich als belanghebbende kan melden voor bij de participatie, of dat dat op uitnodiging gaat.

Wethouder Burggraaf: Wat ik zei, voorzitter, we gaan echt eerst in het gebied zelf beginnen want ja, daar is ook de kennis van de huidige omgeving en in stap twee zullen we hem breder zetten en dan, vanzelfsprekend, dan kan iedereen zich melden die zegt van nou, ik heb daar ook wat in het gebied zie ik aanhakingspunten en wil ik ook graag mijn inbreng leveren, dan willen we hem graag zo breed mogelijk inzetten. Maar dat begint echt wel eerst met de directe gebruikers in het gebied. Er was nogal wat discussie over de kunstgrasvelden. Kijk, het is nadrukkelijk ook echt een park waar sport een heel belangrijke rol en functie heeft. Daar heeft u als raad ook heel duidelijke uitgangspunten in meegegeven, als het gaat om het sport areaal en het behouden daarvan en de benutting. Dat vraagt het gebruik van kunstgrasvelden. Ik wil ook wel het beeld een beetje nuanceren dat kunstgrasvelden de biodiversiteitsopgave in de weg zitten. Ga eens even naar Schenkeldijk, ga eens langs het hoofdveld staan van de hockeyclub DMHC en kijk een achter je, dan zie je een hele berm met enorm veel bloemetjes staan en dat is een bio-diverse berm die we in het stadspark nu hebben aangelegd.

Dan zie je een kunstgrasveld en een hele vrolijke bloemenberm. En dan kunnen die twee opgaves dus prima met elkaar samengaan. Heb ik dan nog vragen hier die ... Oh je, er was nog gevraagd naar het functioneren van een nieuwe speelplek. Daar hebben we ook schriftelijke vragen op beantwoord. Het ligt er net, het vraagt gewoon een aanlooptijd. De brug is er ook nog niet zo heel lang, zullen we maar zeggen. Daar moet de buurt ook nog even ontdekken wat de potentie van de plek is en we gaan daar ook nog wat extra voorzieningen aanbrengen, waardoor het ook een nog fijnere verblijfsplek gaat worden.

Dus wij hebben er nog vertrouwen in dat deze plek ook echt nog beter tot zijn recht gaat komen.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, nog de laatste vraag over de ...

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Volkstuinvereniging.

Wethouder Burggraaf: Niet alles is genoemd, alle partijen die in het gebied zitten, maar voor de volkstuin blijft de situatie ongewijzigd in het gebied.

De voorzitter: Mijnheer Katif nog, als laatste.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Ik zit heel goed te luisteren naar de wethouder. Ik ga hier geen lang verhaal van maken.

De voorzitter: Liever niet, ik wil graag dat u een vraag stelt.

De heer Katif: Dat doe ik gelijk, dat doe ik gelijk. Wat ik echt heel jammer vind, is dat de startnotitie startnotitie genoemd wordt. Dat had namelijk een raadsbesluit moeten zijn. Dat is het ook, maar er staat startnotitie namelijk als titel om het zo maar te zeggen. Maar volgens mij hebben we het nooit zo afgesproken. Maar dat doet er niet toe. Als wij hier nu mee instemmen, dan ga je met 44,7 miljoen, want dat is eigenlijk de bandbreedte waar de wethouder eigenlijk om vraagt. Dat wilde ik even gezegd hebben.

De voorzitter: Dat was dus geen vraag, dat is weer jammer. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, ik had nog een vraag gesteld '...' van het Insula College in dit gebied en of daar ook sprake kan zijn van een zoektocht op Krommedijk voor een dergelijke inpassing.

Wethouder Burggraaf: Met het Insula College gaan we sowieso gewoon het gesprek aan, omdat hun huidige huisvesting niet toekomstbestendig is. Dus we gaan gewoon een breed gesprek aan met het Insula College over toekomstige huisvestingslocaties en dan zullen we breder in de stad kijken daarvoor.

De voorzitter: Dames en heren, even een gewetensvraag. Want deze startnotitie, daar kunt u diverse dingen mee doen. En dat is hem doorsturen als hamerstuk naar de raad van 26 november, even uit mijn hoofd gezegd, dat kan dan als stemstuk, dat kan als hamerstuk, dat kan als ...

Nou, roep maar wat. Ik weet niet of iemand er ideeën bij heeft. Dit is gewoon een concreet, een startnotitie gaat over de deelgebieden, er zit een bepaald budget aan. Het is een richtlijn waarmee aan de slag gegaan wordt en waardoor het participatieproces gestart kan worden. Roept u maar. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik vind het een lastige, voorzitter, en ik zou heel graag en niet om dit tegen te houden, helemaal niet, maar ik zou dit toch graag nog even mee terugnemen naar mijn fractie. En ja, het gaat sowieso door naar de raad, neem ik aan. En dan is het

of met een amendement of bespreekstuk, maar ik heb nu niet zo één, twee, drie de vraag paraat. Dan zou ik hem zo kunnen bedenken: moeten wij 21 miljoen beschikbaar stellen voor. Want als we ja zeggen, dan, heeft de wethouder duidelijk aangegeven, is het 21 miljoen is de bandbreedte. Of 17? Ik weet het even niet.

De voorzitter: Ik hoor hiernaast nog wat discussie over het cijfer. Mijnheer Katif in de tussentijd.

De heer Katif: Nou ja, ik moet eerlijk zeggen dat de collega's hier me even wakker geschud hebben. Uiteraard ben ik een voorstander van het Stadspark, niet XXL, maar Stadspark, maar ik ben inderdaad ook wakker geschud en met die gedachte ga ik inderdaad terug even naar de fractie om het er toch even elkaar over te hebben hoe we hiermee moeten omgaan, want het gaat eigenlijk toch om redelijk wat geld en ik zie het ook in het licht van wat wij in 2026 tegenkomen. Dus dat heeft mij een beetje aan het twijfelen gebracht en de wethouder heeft daar debet aan, want die heeft op een gegeven moment gezegd: u als raad bepaalt, wist ik ook wel, we hebben budgetrecht, maar gewoon op de manier waarop hij dat zei, dat ik in één keer dacht, wacht even, dit kan ik niet zomaar even één, twee, drie namens mijn fractie '...'. ...

De voorzitter: Ik snap dat er meerdere partijen ...

De heer Katif: Het zou zo kunnen zijn dat wij met een amendement komen.

De voorzitter: Precies. Laat ik een voorstel doen, laat ik een poging doen. We kunnen dit gewoon als bespreekstuk agenderen voor de gemeenteraad, daar hebben we helemaal geen motie of amendement voor nodig. Die kunnen er altijd nog wel bijkomen, maar dan heeft u de gelegenheid om in de tussentijd met uw fractie te overleggen en ook om te bedenken van wil ik hier iets aan veranderen, ja of nee, dus dan kunnen er altijd amendementen of moties aangekondigd worden die op dat moment meegenomen kunnen worden in de bespreking. Is dat een idee?

De heer Struijk: Prima, voorzitter. En wat ons betreft twee minuten spreektijd, want er is nu al best uitvoerig van tijd gewisseld.

De voorzitter: Oké, twee minuten spreektijd, bespreekstuk. Niet aan de hand van moties en amendementen. Het kan wel zo zijn dat die ingediend worden. Oké? Nou, deal. Dank u wel, allemaal. Dan sluit ik hierbij de vergadering.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2024.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden